

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Turistický potenciál obce Skalité
Touristic potential of village Skalité

Student: Jakub Mikula
Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Lednický Václav, CSc.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Jakub Mikula**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R037 Management
Téma: Turistický potenciál obce Skalité
Touristic Potential of Village Skalité

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Turistický potenciál územního celku
 4. Charakteristika obce Skalité
 5. Výsledky průzkumu
 6. Doporučení
 7. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1014-5.
RYGLOVÁ, Kateřina et al. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Václav Lednický, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prehlasujem, že som celú prácu, vrátane všetkých príloh vypracoval samostatne.“

V Ostrave dňa 9.5.2012

.....
Jakub Mikula

Podakovanie

Na tomto mieste by som rád poďakoval pánovi doc. Ing. Václavovi Lednickému, CSc. za cenné rady, ochotu a ústretový prístup pri spracovaní tejto bakalárskej práce.

OBSAH

1. ÚVOD.....	5
2. METODIKA SPRACOVANIA A CIEĽ PRÁCE.....	6
2.1 CIEĽ PRÁCE.....	6
2.2 METODIKA SPRACOVANIA	6
3. TURISTICKÝ POTENCIÁL ÚZEMNÉHO CELKU	7
3.1 SWOT ANALÝZA	9
3.2 TURISTIKA A REKREÁCIA.....	12
3.2.1 Cykloturistika	12
3.2.2 Lyžiarska turistika.....	13
3.2.3 Veterný park	14
3.2.4 Kalendárium – akcie a udalosti.....	15
3.2.5 Goralské slávnosti.....	17
3.3 UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	17
3.4.1 Členenie ubytovacích zariadení	18
3.3.2 Hotel Koloniál.....	19
3.3.3 Penzióny v obci.....	20
3.4 STRAVOVACIE ZARIADENIA	21
4. CHARAKTERISTIKA OBCE SKALITÉ.....	24
4.1. GEOGRAFIA A POLOHOPIS OBCE	24
4.2 HISTÓRIA OBCE.....	25
4.3 DOPRAVA V OBCI	27
4.4 KLIMATICKÉ POMERY	28
4.4.1 Rastlinstvo	28
4.4.2 Živočíšstvo.....	29
4.5 GEOLÓGIA OBCE	29
4.6 ZAMESTNANOSŤ	29
4.6.1 Podniky na území obce.....	31
4.7 VÝZNAMNÉ UDALOSTI V ROZVOJI OBCE OD 90. ROKOV	31

5. VÝSLEDKY PRIESKUMU	33
5.1 SPRÁVA O ZBERE DÁT	33
5.2 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV	33
6. DOPORUČENIA	44
7. ZÁVER.....	47
POUŽITÁ LITERATÚRA	48
ZOZNAM SKRATIEK	50
PREHLÁSENIE O VYUŽITÍ VÝSLEDKOV BAKALÁRSKEJ PRÁCE	
ZOZNAM PRÍLOH	

1. Úvod

Turizmus je oblasť ekonomického, hospodársky – politického systému a využitie jeho potenciálu umožňuje naplňovať ciele spoločnosti, ako sú ekonomický rast, zamestnanosť, udržateľný rozvoj a zvyšovanie kvality života. No aj tak je v súčasnosti povedomie o politike turizmu malé. Táto oblasť je stále vnímaná len ako niečo špecifické, možno vedľajšie, určené pre záujmové skupiny či odborníkov v kontraste s otázkami vnútornej politiky, sociálnej a zdravotnej politiky alebo politiky hospodárstva, o ktorých je verejnosť informovaná pravidelne. A to aj napriek tomu, že cestovný ruch ako taký je v súčasnosti neodmysliteľnou súčasťou spotreby obyvateľstva, prostredníctvom ktorého spoločnosť uspokojuje celú radu rozličných potrieb ako napr. potreba pohybu využitím športových zariadení, potreba odpočinku návštevami kúpeľných zariadení, potreba poznania nových miest, nových ľudí a kultúr alebo potreba spoločenského styku.

Cestovný ruch ako súčasť spotreby obyvateľstva sa logicky stáva stále výraznejšou súčasťou národnej ekonomiky, ktorá vytvára podmienky pre účasť ľudí na cestovnom ruchu a zabezpečuje ekonomické činnosti (ubytovacie služby, stravovacie služby, doprava, služby cestovných kancelárií a iné.) O celkovom ekonomickom prínose cestovného ruchu pre ekonomiku danej krajiny nám najviac vypovedá podiel cestovného ruchu na zamestnanosti, podiel cestovného ruchu na tvorbe hrubého domáceho produktu, devízové príjmy z cestovného ruchu alebo výdaje obyvateľstva na cestovný ruch. Úloha cestovného ruchu v regiónoch, v konkrétnych destináciách, mestách či obciach a tým aj v obci Skalité je vytvoriť ekonomickú hodnotu prírodným, kultúrnym a historickým atraktivitám, ktoré by bez neho zostali väčšinou nevyužitú. Cestovný ruch však neplní iba funkciu ekonomickú. Podieľa sa aj na sociálnom rozvoji alebo zvyšovaní seba vzdelávania. Vďaka rastu počtu obyvateľstva našej planéty a zvyšovaniu vzdelanosti postupným prekonávaním jazykových bariér sa cestovný ruch naďalej viac a viac rozvíja.

Po politickom prevrate v roku 1989 zaznamenal cestovný ruch na Slovensku výrazné zmeny smerom vpred a začal sa stávať čoraz viditeľnejšou časťou slovenskej ekonomiky. Tento fakt bol výsledkom uvoľnenia režimu a existencie mnohých lákavých miest ideálnych pre rozvoj turizmu, ktoré sa na našom území nachádzali. Ďalej tomu prispela aj hustá sieť vzájomne prepojených turistických trás v hornatých oblastiach najmä na severe Slovenska, kam patrí aj obec Skalité.

2. Metodika spracovania a cieľ práce

2.1 Cieľ práce

Cieľom tejto bakalárskej práce je analyzovať súčasný stav a úroveň rozvinutosti turizmu obce Skalité a jeho potenciálu do budúcnosti a v súvislosti s tým navrhnúť možné riešenia pre budúci rozvoj cestovného ruchu v tejto obci.

Pre cestovný ruch, takisto ako pre iné oblasti, je veľmi dôležitá znalosť dopytu, ako sa vyvíja počet a štruktúra návštevníkov obce a aký je predpokladaný vývoj návštevnosti v Skalitom v budúcnosti.

2.2 Metodika spracovania

V prvej teoretickej časti práce je opísaná a predstavená obec Skalité a vychádzajúc z teoretických poznatkov odbornej literatúry, zozbieraných informácií a dát a osobných skúseností je rozobratý a popísaný súčasný stav a úroveň turizmu v obci a ilustrované jednotlivé služby, možnosti a udalosti v obci súvisiace s jej turistickým potenciálom.

V druhej praktickej časti práce je na základe dotazníkového šetrenia vyhodnotený názor opýtaných respondentov na úroveň cestovného ruchu obce Skalité. Respondentmi boli na jednej strane návštevníci prichádzajúci do obce a na druhej strane obyvatelia Skalitého. Odpovede návštevníkov a trvalo bývajúcich obyvateľov boli tak vyhodnotené a porovnané zvlášť. Aký bol dôvod návštevy obce? Splnila návšteva návštevníkov účel? Ako sa návštevník dozvedel o obci? Plánuje ďalšiu návštevu v budúcnosti? Ako hodnotí ubytovacie služby, stravovacie služby, možnosti pre šport a turistiku alebo kultúrne - spoločenské podujatia v Skalitom? Vníma návštevník obec Skalité ako významne stredisko cestovného ruchu? Práca sa pokúsi nájsť odpovede aj na tieto otázky.

V tretej časti práce sú na základe zistených informácií z prieskumu navrhnuté riešenia zistených problémov a odporúčania pre možný rozvoj turizmu obce Skalité v budúcnosti a nakoniec vyhodnotené závery práce.

3. Turistický potenciál územného celku

V spoločnosti existuje celá rada oblastí, ktoré svojím priebehom a využívaním predstavujú potenciál pre využitie v turizme. Jednou z najpodstatnejších oblastí, ktoré predstavujú tento potenciál a majú azda najväčší vplyv na turizmus v danej oblasti je **kultúra**. Ako tvrdí Tittelbachová (2011. s. 128) „*Kultúra v najširšom chápaní, hlavne potom kultúrne dedičstvo, tvorí sociálne – kultúrny zdroj destinácie a spolu s fyzickými a ekonomickými zdrojmi je základom pre tvorbu produktu destinácie.*“¹

Destinácia cestovného ruchu je podľa Svetovej organizácie cestovného ruchu (UNWTO) definovaná ako „*miesto s vhodnými atraktivitami v spojitosti so zariadeniami a službami cestovného ruchu, ktoré si účastník cestovného ruchu zvolil pre návštevu.*“ Preto hlboké poznanie kultúry, jej komplexnosti a prejavov vo všetkých sférach života dáva vysokú šancu územnému celku využiť tento kultúrny potenciál (zdroj) pre tvorbu produktov, ktoré budú vytvárať úžitok pre destináciu a uspokojenie pre klienta. Okrem kultúrneho dedičstva je to aj životné prostredie, ktoré svojimi hodnotami môže zabezpečovať atraktivitu pre oblasť turizmu.²

Systém **NUTS** (fr. La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques, nomenklatúrne jednotky teritoriálnej štatistiky) je nástrojom EÚ, ktorý rozdeľuje územné celky a bol zavedený jednotne v celej únii. Služi pre potreby štatistiky a hodnotenia úrovne regiónov ako aj pre stanovenie spôsobu a výšky ich podpory zo spoločných prostriedkov EÚ. V slovenskej republike existuje skratka SK-NUTS. Toto označenie je skratkou pre normalizovanú klasifikáciu územných celkov na Slovensku pre potreby štatistického úradu a Eurostatu. Pozostáva z nasledujúcich úrovní:

- NUTS 1 – územie celej krajiny, počet: 1, príklad: Slovensko
- NUTS 2 – oblasť, počet: 4, príklad: Východné Slovensko
- NUTS 3 – kraj, počet: 8, príklad: Žilinský kraj
- LAU 1 (NUTS 4) – okres, počet: 79, príklad: Okres Čadca
- LAU 2 (NUTS 5) – obec, počet: 2 878, príklad: Skalité

¹ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

² PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 224 + 124 s. na www.grada.cz ISBN 80-247-1014-5.

V minulosti používané NUTS 4 a NUTS 5 sa premenovali na LAU 1 resp. LAU 2 (angl. Local Area Units).³

Jedným z hlavných poslaní obce je snaha o celkový rozvoj obce. S tým súvisí nevyhnutnosť realizovať na svojom území vybudovanie infraštruktúry, vrátane turistickej, podporovať investície subjektov zamerané na rozvoj a riešenie problémov cestovného ruchu.

Veľký počet miest a obcí prevádzkuje **turistické informačné centrum**. Turistické informačné centrum (TIC) je zariadenie, ktoré účelovo poskytuje súbor komplexných informácií o všetkých službách súvisiacich s cestovným ruchom v oblasti svojho pôsobenia (obec, mesto, turistický región). Nie každá obec si môže dovoliť prevádzkovať TIC. Najmä obce, ktoré hospodária s menším rozpočtom a, pre ktoré by TIC nemalo zmysel. V takýchto prípadoch môžu obce spolupracovať s okolitými informačnými centrami alebo publikovať turistické informácie na vlastných webových stránkach. Sekundárnou náplňou práce TIC môže byť poskytovanie doplnkových služieb turizmu napr. predaj vstupeniek, suvenírov, sprievodcovské služby, kopírovanie, zmenáreň, reklamné činnosti, tvorba a predaj propagačných predmetov a turistických produktov. Prevádzkovateľom TIC sa môže po roku fungovania stať akýkoľvek subjekt splňujúci nasledovné kritéria:

1. TIC zhromažďuje a priebežne aktualizuje databázu informácií o miestnych inštitúciách, kultúrnych a historických pamiatkach, verejných službách, dopravné informácie, informácie o ubytovacích a stravovacích zariadeniach, kultúrnych a športových akciách atď.
2. TIC poskytuje návštevníkom informácie.
3. TIC je pripojené k internetovej sieti.
4. TIC je otvorené verejnosti najmenej päť dní v týždni (celoročné TIC) a šesť dní v týždni (sezónne TIC).
5. Zamestnanci TIC musia byť schopní poskytnúť informácie aspoň v jednom svetovom jazyku.
6. TIC vedie dennú štatistiku návštevnosti.⁴

³ RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

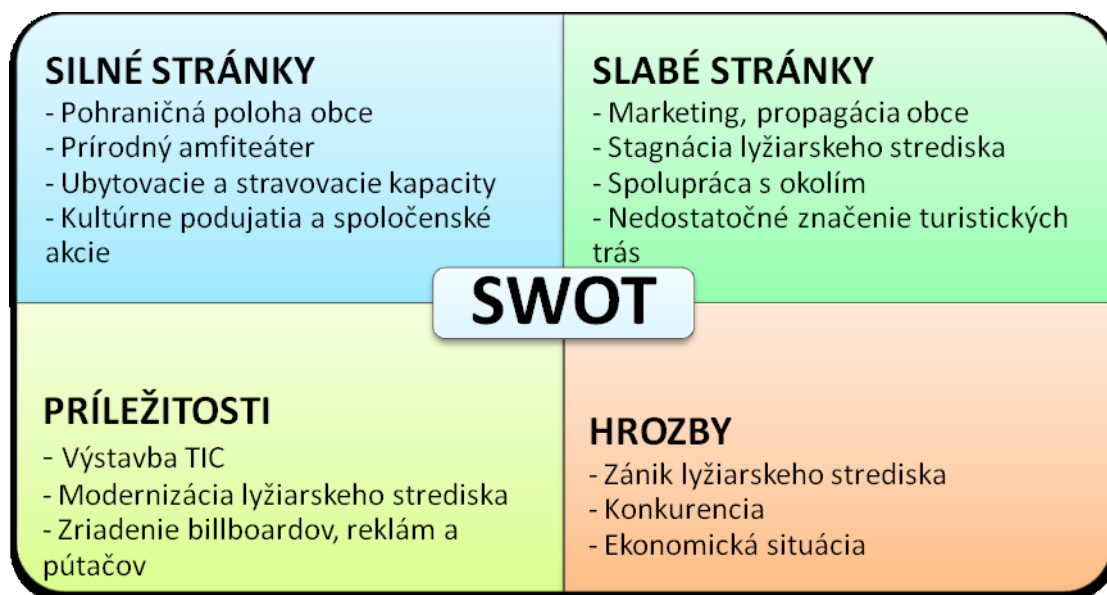
⁴ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

Okrem poskytovania informácií a doplnkových služieb, TIC sprostredkúva komunikáciu medzi subjektmi súkromného a verejného sektoru v destinácií alebo vykonáva zber dát od zákazníkov a spätnú väzbu pre organizáciu riadenia destinácie. Okrem TIC financovaných obecnými úradmi existujú na trhu aj súkromné TIC. Väčšina TIC je financovaná z verejných zdrojov, no financovanie je závislé na zakladateľovi a právnej forme. TIC je najdôležitejším nástrojom pre propagáciu mesta, obce či oblasti, preto by malo byť v záujme každej obce prevádzkovať takéto zariadenie a niesť náklady s ním spojené, za účelom zviditeľnenia, rozvoja cestovného ruchu spojeného s vytváraním podnikateľských príležitostí a pritiahnutím investícií do oblasti a následnou tvorbou pracovných miest a celkového ekonomického rastu v oblasti.⁵

3.1 SWOT Analýza

SWOT analýza definuje silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia podniku, produktu, inštitúcie a pod. a slúži ako manažérska podpora a nástroj k dosiahnutiu požadovaného cieľa. Ďalšie kroky v plánovaní procesu na dosiahnutie cieľa závisia práve od SWOT analýzy. SWOT je možné využiť v situáciách, kedy je potrebné prijímať rozhodnutia potrebné na dosiahnutie konečného stavu.

Obr. 3.1 SWOT Analýza

⁵ PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinácií*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3749-2.

1. SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)

➤ Pohraničná poloha obce

Vďaka svojej hraničnej polohe s Poľskom a len 10 km vzdialenou Českou republikou je Skalité ľahko prístupné turistom zo zahraničia.

➤ Prírodný amfiteáter

Tento obecný amfiteáter je využívaný pre rôzne kultúrne a spoločenské udalosti, medzi ktoré najvýznamnejšie patria Goralské slávnosti a je jediný svojho druhu v celom regióne Kysúc.

➤ Ubytovacie a stravovacie kapacity

V obci sa nachádza dostatok ubytovacích a stravovacích zariadení s prihliadnutím na svoju veľkosť, úroveň turizmu, ktorá v obci je a miesto, ktoré zastáva v cestovnom ruchu.

➤ Kultúrne podujatia a spoločenské akcie

Obec je bohatá a pestrá na spoločenské a kultúrne udalosti počas každého roku, ktoré navštevujú hostia aj z okolia a zahraničia. O tento fakt sa vo veľkom pričiňuje spomínaný amfiteáter, v ktorom sa koná väčšina akcií ako sú napr. Goralské slávnosti, Rockový festival OPEN AIR FEST, Vatra zvrchovanosti alebo vianočné trhy.

2. SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)

➤ Marketing, propagácia obce

Obec síce má vlastnú webovú stránku, no jej návštevnosť je nízka a obsahuje len organizačné aktuality pre občanov obce. Chýba turistické informačné centrum (TIC). Reklama lyžiarskeho strediska Ski – Serafinov v okolitých oblastiach a vôbec v obci takmer neexistuje. Je len málo propagačných predmetov prezentujúcich turizmus v obci.

➤ Stagnácia lyžiarskeho strediska

Lyžiarske centrum Ski – Serafinov, ktoré je cieľom mnohých turistov sa takmer vôbec nerozvíja. Dlhé roky a od jeho vzniku je takmer v rovnakom stave. Stále je nefunkčný elektronický systém ski-pasov, ktorý bol plánovaný už v minulosti, reklama strediska je veľmi slabá. Chýba umelé zasnežovanie. Vleký sú zastarané. Stredisko sa nerozširuje, dokonca v posledných rokoch bola prevádzka obmedzená iba na 1 zo 4 vlekov kvôli problémom s pozemkami.

➤ Spolupráca s okolím

Obci chýba spolupráca s okolitými obcami či mestami na organizovaní spoločných projektov a akcií, ktoré by tak boli kvalitnejšie a priťahovali záujem väčšieho množstva turistov do regiónu. Činnosť obce je často strnulá, aktivita malá a zameriava sa len na organizovanie a zlepšovanie cestovného ruchu na vlastnú päsť, na vlastnom území.

➤ Nedostatočné značenie turistických trás

Na mnohých miestach územia obce chýbajú informačné tabule o smere a čase trasy a chodníky sú často neoznačené, alebo je označenie zastarané, neaktualizované alebo nečitateľné.

3. PRÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES)

➤ Výstavba Turistického informačného centra (TIC)

Zriadenie TIC za účelom poskytovania informácií turistickej verejnosti a návštevníkom obce, je vhodnou príležitosťou a nástrojom ako zmenšiť a odstrániť slabú stránku obce – Marketing a propagácia obce.

➤ Modernizácia lyžiarskeho strediska Ski – Serafinov

Príležitosťou pre obec v rámci rozvoja turizmu je modernizácia zastaraného lyžiarskeho centra a jeho rozšírenie na ďalšie svahy, ktorých je tu dostatok.

➤ Zriadenie billboardov, reklám a pútačov

V budúcnosti zriadenie billboardov, informačných tabúl a pútačov o turistických možnostiach obce na novo budovanej diaľnici D3, ktorá bude viesť priamo cez obec, môže prilákať nových návštevníkov do obce. Vybudovaním tejto rýchlostnej komunikácie bude obcou prechádzať oveľa viac áut, čo by mala obec vnímať ako príležitosť a formou reklamy ich pritiahnuť do obce.

4. HROZBY (THREATS)

➤ Zánik lyžiarskeho strediska Ski – Serafinov

Ak obec nezpracuje na modernizácii areálu, rozširovaní strediska a vysporiadaní pozemkov reálne hrozí zánik už tak stagnujúceho strediska a tým odliv turistov z oblasti.

➤ Konkurencia

V okolí sa nachádzajú hneď dva lyžiarske strediská a to hneď v susedných obciach Čierne a Oščadnica. Obidva strediská Ski – Čierne aj Snow Paradise Veľká Rača sú na vyššej úrovni, modernejšie a navštevovanejšie a preto by mala obec rozmýšľať ako tento stav zmeniť a pritiahnuť lyžiara do svojho strediska.

➤ Ekonomická situácia

Najmä v posledných rokoch sa nachádzalo nielen Slovensko ale celý svet v ekonomickej kríze. Toto znamenalo menšie príspevky a dotácie od štátu na oblasti ako sú turizmus a rozvoj cestovného ruchu, čo by mala obec vnímať ako hrozbu v nedostatku zdrojov na rozvoj tejto sféry a snažiť sa vo väčšej miere získať finančné prostriedky napr. z eurofondov.⁶

⁶ FINE, Lawrence G. *The SWOT Analysis*. 1. edit. Seattle: CreateSpace, 2009. 78 p. ISBN 978-1449546755.

3.2 Turistika a rekreácia

Cez obec vedie niekoľko významných turistických trás a z nich sú najfrekventovanejšie štyri:

1. Prvá červeno značená trasa s označením 0840 a časom prechodu 4h 10 min. vedie od štátnej hranice s Poľskom na Serafinov odtiaľ pokračuje do centra obce ďalej na Tri kopce, vrch Liesková Beskydok, Horelická Kykula a končí v Čadci pri hlavnej stanici.
2. Druhou je modro značená trasa 2078 s časom prechodu 5h 25 min. Začína opäť na severe obce na Serafinove smerom po štátnu hranicu na Vreščovskom sedle, ďalej pokračuje vrchom Vreščovský Beskyd, Kykula až po Malý Príslop Veľká Rača v susednej obci Oščadnica. Po druhej strane hranice túto trasu takmer kopíruje červeno značená poľská trasa zo Soly cez Zwardoň na Veľkú Raču.
3. Nenáročná žltá značená trasa 8540 má čas prechodu 1 hodinu. Začína vo Vreščovskom sedle pokračuje do osady Vreščovka a končí v osade Starý košiar v Oščadnici.
4. Štvrtou veľmi obľúbenou trasou je Zeleno značená trasa 5541, ktorá končí až v Českej republike v Jablunkove. Čas prechodu je 5 hodín. Začína na vrchu Kykula pokračuje osadou Švancarovci v Oščadnici, ďalej sa dostaneme na vrch Liesková v Skalitom postupne do obce Čierne, železničná stanica Holý vrch, pokračuje na vrch Gírova, z ktorého sa schádza do Jablunkova.

3.2.1 Cykloturistika

Cykloturistika ako taká sa stáva stále populárnejšou medzi ľuďmi a býva čoraz častejšie cieľom návštev daných regiónov a plní funkciu jednak športovo – relaxačnú alebo spoločenskú. Aj v obci Skalité nájdeme cyklotrasy, ktoré plnia túto funkciu.

Cez obec vedú celkovo 3 oficiálne cyklotrasy:

1. Cyklotrasa 005 vedie zo štátnej hranice Skalité – Zwardoň, po hlavnej ceste do centra Skalitého, ďalej pokračuje osadami v obci Čierne a Svrčinovec až do Čadce.
2. Druhá časť cyklotrasy 005 vedie zo Skalitého cez Vreščovku do Oščadnice.
3. Tretia cyklotrasa s označením 2408 začína v centre Skalitého vedie cez Tri kopce, vrch Liesková až na Beskydok a napája sa na trasu 005 v Oščadnici. Táto trasa je určená pre zdatných cyklistov obľubujúcich horské cyklotrasy s vysokým prevýšením.⁷

⁷ DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2007. 208 s. ISBN 80-7168-901-7.

3.2.2 Lyžiarska turistika

SKI AREÁL Skalité - Serafinov sa nachádza na severe obce a je súčasťou pohoria Kysuckých Beskýd, na Slovensko - Poľskej hranici. SKI-AREÁL je priamo prepojený na poľské lyžiarske a turistické stredisko Zwardoň. Spojené sú dvoma turistickými hraničnými priechodmi, železničnou traťou Skalité - Zwardoň a cestným hraničným priechodom Skalité - Zwardoň.

Prístup do strediska je možný vlakom, osobným autom, alebo priamo na lyžiach z poľského Zwardoňa cez turistické hraničné priechody. Vlakom sa môžeme dostať do strediska z Čadce a výstupná zastávka v SKI-AREÁLi, Skalité - Serafinov. Z Poľska ide vlak zo stanice Bialsko-Biala a Zywiec do stanice Zwardoň a nasleduje zastávka Skalité - Serafinov. Len 2 km od lyžiarskeho strediska sa nachádza cestný hraničný priechod Skalité-Zwardoň, ku ktorému smerujú cesty I/12 zo slovenskej strany, resp. cesta 944 z poľskej strany, po ktorých je možné sa dostať priamo, až k lyžiarskym vlekom. Lyžiarske svahy sú pre nenáročných a stredne náročných lyžiarov. Parkovisko je priamo pri lyžiarskych vlekoch.

Pre návštevníkov strediska sú tu okrem iného bežecké trate Kysuckej lyžiarskej magistrály. Mimo lyžiarskej sezóny je možné využiť turistické trasy smerujúce na okolité vrcholy Kysuckých Beskýd, Kikuľa, Grúň alebo vrchol bývalého veterného parku v Skalitom. V stredisku sú celkovo 4 typy vlekov.⁸

Tab. 3.1 Popis vlekov

Typ vleku	Dĺžka vleku	Prepravná kapacita
F12	595 m	600 osôb/hod.
F10	345 m	500 osôb/hod.
H130	825 m	900 osôb/hod.
S	140 m	250 osôb/hod.

Zdroj: <http://www.skalite.sk/ski-areal/snehove-podmienky>

V areáli strediska sa nachádza espresso **Snežienka**, ktoré ponúka teplé a studené nápoje a teplú kuchyňu pre lyžiarov a počas zimnej sezóny aj možnosť ubytovania v jednoduchých izbách so spoločným sociálnym zariadením. Hlavnú klientelu strediska tvoria

⁸ SKALITÉ. *Ski areál*. [online]. Skalité [25.3.2012]. Dostupné z: <http://www.skalite.sk/ski-areal/o-areali>

Poliaci, ktorý to majú tak povediac „cez kopec“ a obyvatelia obce. Stredisko je už dlhé roky prakticky v rovnakom stave bez nových prvkov a modernizácie, ktorá je nevyhnutná v záujme udržania si návštevníkov a ďalšieho rozvoja cestovného ruchu v oblasti. Aby mohlo stredisko konkurovať okolitým lyžiarskym centráram ako sú **Snow paradise Veľká – Rača** alebo **Ski – Čierne Zlatá kačka**, malo by vybudovať umelé zasnežovanie a rozmyšľať o rozšírení vlekov na ďalšie svahy, ktoré sú v okolí.

Tab. 3.2 Charakteristiky lyžiarskeho strediska Skalité – Serafínov

Význam	Krajina – funkčný typ	Hlavná sezóna	Rozloha (ha)
nadregionálny	horský	zima	140

Zdroj: Veterný park Skalité, zisťovacie konanie - zámer EIA (2003)

Aj keď stredisko stagnuje a nerozvíja sa, stále funguje a snaží sa pritiahnúť návštevníkov aj v súčasnosti rôznymi akciami. Tou najčerstvejšou bol medzinárodný pretek Skalaňka 2012. Ako uvádza Spravodaj obce Skalité (2012. s. 16) „Dňa 25.2.2012 sa uskutočnili 13. majstrovstvá Żywieckiego okresu v alpskom lyžovaní – Skalaňka 2012. S traťou dlhou cca 1300 m, ktorá začínala v Poľsku na Skalaňke a končila na Slovensku na 3. vleku v SKI – areáli Skalité - Serafínov sa popasovali nadšenci tohto bieleho športu aj zo Skalitého. Súťažilo vyše 125 pretekárov od detí až po tých skôr narodených.“

3.2.3 Veterný park

V roku 2003 sa začala v obci výstavba veternej elektrárne, v ktorej sa začala výroba elektrickej energie iba ako v druhej obci na Slovensku (prvenstvo má obec Cerová na Záhorí). Už počas jej výstavby vzbudzovali veterné mlyny veľký záujem nielen miestneho obyvateľstva ale aj turistov prichádzajúcich do obce. Predsa len podobné stavby sú v týchto končinách raritou. Na horskom hrebeni, ktorý sa tiahne od hraníc s Poľskom až po stred obce vybuďovala firma **Green Energie Slovakia** štyri veterné turbíny a ďalších šesť mala v pláne vybudovať po overení prevádzky prvých štyroch.

Tab. 3.3 Technicko – ekonomické kritéria

	Kritérium	Kritérium		Variant 1	Variant 2
1.	Náklady na výstavbu (v €)	Elektrické vedenie	podzemné	27 500	38 000
			vzdušné	13 750	19 000
2.	Technická náročnosť	Celková dĺžka trasy (m)		550 m	760 m

Zdroj: Veterný park Skalité, zisťovacie konanie - zámer EIA (2003)

Vyrobená energia bola napojená na verejnú elektrizačnú sieť a svojimi výkonmi vylepšovala stav napätia v tejto koncovej sieti, kde dochádzalo často k výkyvom napätia. Prvé štyri turbíny boli uvedené do prevádzky v roku 2004. V súčasnosti sa všade vo svete presadzujú alternatívne zdroje vo výrobe elektrickej energie, ktoré vyrábajú energiu bez vypúšťania škodlivých látok, neznečisťujú prostredie a sú nevyčerpatelne. No táto pekná myšlienka nevydržala v obci dlho. Pritiahnutý investor po troch rokoch skúšobnej prevádzky, nielenže veterný park ďalej nerozvíjal ako sľuboval, ale dokonca existujúce štyri veterné mlyny demontoval. Dôvodom boli nepravideľné dodávky energie do siete zapríčinené výkyvmi veterných podmienok na danom mieste, v spojení so spormi o pozemky s obyvateľmi obce pod veternými mlynmi, ktoré mnohé neboli vôbec vysporiadané.

Zánik veterného parku znamenal aj odliv turistov a stratu záujmu o túto oblasť. Priamo pod veternými mlynmi viedol turistický chodník, ktorý bol v letných mesiacoch preplnený turistami, rodinami s deťmi či zvedavcami aj zo zahraničia. Nachádzali sa tu aj lavičky so stolmi a informačné tabule určené pre turistov. Len kúsok pod týmto hrebeňom sa nachádza penzión Cechospol a lyžiarske stredisko Skalité – Serafinov. Práve spojenie lyžiarskeho strediska, veterného parku a príjemnej reštaurácie v tejto vzájomnej blízkosti bolo častým cieľom návštev turistov tejto časti obce. Zánikom veterného parku priznáva nielen majiteľ penziónu ale aj majitelia okolitých krčiem, privátov a iných zariadení pokles hostí a tým aj tržieb najmä počas víkendov v letných mesiacoch.⁹

3.2.4 Kalendárium – akcie a udalosti

Obec Skalité je možné navštíviť v súvislosti s rôznymi spoločenskými či kultúrnymi akciami a udalosťami, ktoré ponúka počas celého roka.

- **JANUÁR**

V prvom mesiaci kalendárneho roku sa v obci koná reprezentačný ples obce Skalité a tiež medzinárodné lyžiarske preteky zo Slovenska do Poľska, v kategóriách deti až po dospelých.

- **FEBRUÁR**

Vo februári majú možnosť zúčastniť sa Fašiangového karnevalu nielen obyvatelia obce ale aj návštevníci z okolitých obcí.

- **MAREC**

Slávnostné pasovanie žiakov 1. ročníka za čitateľov knižnice a slávenie dňa učiteľov.

⁹ EKOJET spol. s r.o. *Veterný park Skalité, Zisťovacie konanie – zámer EIA*. Bratislava, 2003. 52 s.

- **APRÍL**

V posledný aprílový deň sa tradične stavia Máj v obecnom amfiteátri, ktorý slúži aj pre mnoho ďalších slávností a udalostí v obci.

Okrem tohto sa v tomto období konajú aj miestne oslavy oslobodenia.

- **MÁJ**

Uvítanie detí do života. Slávenie dňa matiek v amfiteátri, ľudová zábava a poľovnícky guláš pozvaných poľovníkov z regiónu Kysúc, spojený s váľaním mája takisto v amfiteátri.

- **JÚN**

V júni sa už tradične koná v amfiteátri ROCKOVÉ SKALITÉ OPEN AIR FEST, čo je koncert amatérskych a profesionálnych rockových kapiel. Tento koncert sa stáva každým rockom populárnejší a prichádzajú na túto akciu návštevníci nielen z okolia ale aj z Čiech a Poľska. Každoročne keď sú na konci júna dedinské hody a remeselnícky jarmok sa konajú GORALSKÉ SLÁVNOSTI tradičná veľkolepá prehliadka goralskej kultúry s mnohými sprievodnými akciami, ktorej je venovaná osobitná podkapitola.

- **JÚL**

Letné mesiace v obci sú tradične bohaté na akcie a programy, do ktorých sú zapojení nielen obyvatelia Skalitého. V júli ma už niekoľkoročnú tradíciu Skalitská Vareška – medzinárodná súťaž družstiev vo varení gulášu. Ďalej Memoriál kapitána Rudolfa Šmatlavu – futbalový turnaj, futbalový turnaj o pohár starostky obce a na konci júla Vatra zvrchovanosti.

- **AUGUST**

August je venovaný stále obľúbenejšiemu letnému kinu v amfiteátri. Koná sa aj hokejbalový turnaj PANTHERS CUP, v ktorom hrajú tímy z celého okresu a aj zo susedného Poľska.

- **SEPTEMBER**

V obci pôsobí už dlhé roky dobrovoľný hasičský zbor a práve v septembri sa uskutočňuje hasičská súťaž o pohár starostky obce, ktorej sa zúčastňujú družstvá z Čiech, Poľska a Slovenska. Táto súťaž sa teší veľkej popularite a vysokej úrovni najmä vďaka vždy vysokej diváckej návštevnosti ľudí z celého regiónu a kvalite jednotlivých zúčastnených družstiev.

- **OKTÓBER**

V októbri sa koná stretnutie jubilantov a ocenenie darcov krvi – držiteľov Jánskeho plakety.

- **NOVEMBER**

Uvítanie detí do života.

- **DECEMBER**

Na začiatku posledného mesiaca roku sa už tradične koná rozsvietenie vianočného stromčeka a otvorenie vianočných trhov na námestí. Na konci roka býva uvítanie nového roka so sprievodným programom.

3.2.5 Goralské slávnosti

Už 20 rokov sa každoročne v prostredí prírodného amfiteátra konajú Goralské slávnosti. Goralí sú etnografická skupina, ktorá žije jednak na česko – poľsko – slovenskom pomedzí medzi Jablunkovom v Česku a severným Spišom na Slovensku a jednak v malých skupinách v Poľsku, na Slovensku a na rumunsko – ukrajinských hraniciach. Pomenovanie Goralí pochádza z poľštiny pre ľudí žijúcich v horách. Oblasť osídlená Goralmi sú výrazne ovplyvnené ich kultúrou a prejavujú sa na nich charakteristické črty a zvyklosti. Významné znaky goralskej ľudovej kultúry sa prejavujú najmä v štyroch kysuckých obciach, kam patrí aj obec Skalité spoločne s Čiernym, Svrčinovcom a Oščadnicou. Skalité je obzvlášť známe pre udržiavanie tradícií goralskej kultúry. Goralské slávnosti sú sprevádzané prehliadkami folklórnych súborov zo Slovenska, Poľska a Českej republiky. Dátum konania slávnosti je stanovený na koniec júna, kedy slávi svoj sviatok miestny farský kostol a sú zároveň miestne hody. Na túto udalosť prichádza každoročne veľký počet návštevníkov nielen z obce ale aj z okolia a zahraničia.¹⁰

3.3 Ubytovacie zariadenia

Ubytovanie ako také nie je cieľom žiadnej cesty, no ubytovacie služby tvoria aj tak najvýraznejšiu časť príjmov v cestovnom ruchu, pretože sú nevyhnutnou súčasťou naplnenia účelu každej cesty. Najtypickejším zariadením pre potreby ubytovania je hotel, ktorý sa stal následníkom jednoduchých hostincov a jeho rozvoj bol značný predovšetkým v ekonomicky rozvinutých krajinách s priaznivými podmienkami pre rozvoj cestovného ruchu a obchodu. Rozmach a rast počtu hotelov a ich koncentrácia nastala po druhej svetovej vojne, pokračuje aj dnes a je preň charakteristický medzinárodný rozmer. So stále rastúcou životnou úrovňou obyvateľstva v Európe, hospodárskym a informačným rozvojom vznikali veľké luxusné hotely, hotelové podniky a združenia hotelov. V Skalitom budeme luxusný hotel hľadať len ťažko, vzhľadom na podmienky a stav turizmu a cestovného ruchu v regióne. No v obci jeden

¹⁰ GERÁT, Rudolf. a kol. *Skalité – monografia obce*. Čadca: MAGMA, 2005. 215 s. ISBN 80-89172-04-0.

hotel nájdeme. **Hotel Koloniál** sa nachádza priamo v centre obce vedľa čerpacej stanice, neďaleko železničnej stanice.

3.4.1 Členenie ubytovacích zariadení

Ubytovacie zariadenia podľa charakteru:

- Pevné (hotely, motely, penzióny, kempy, ubytovne, chatové osady)
- Pohyblivé (lode, ležadlové vozy, botely, obytné privesy)

Podľa časového využitia:

- Celoročné (základný fond ubytovacích kapacít)
- Dvojsezónne (leto a zima)
- Jednosezónne (leto alebo zima)

Podľa spôsobu využitia:

- Zariadenia voľného cestovného ruchu
- Zariadenia viazaného cestovného ruchu

Podľa veľkosti:

- Malé (5 - 100 izieb)
- Stredné (101 - 250 izieb)
- Veľké (251 a viac izieb)

Podľa druhu stavieb:

- Hromadné ubytovacie zariadenia
- Ostatné ubytovacie zariadenia
- Iné ubytovacie zariadenia

Iné členenie, ktoré môžeme nájsť v katalógoch, sprievodcoch a ponukách je určené pre marketingové účely a je nasledovné:

- Hotely
- Penzióny (angl. guest house alebo boarding house, pojem pension má v angl. iný význam). Zvláštny typ zariadenia v anglicky hovoriacich krajinách sú tzv. B+B (bed and breakfast – ubytovanie s raňajkami jednoduchého typu)

- Kempy
- Prenájom objektu s vlastným varením (chaty, chalupy, apartmány)¹¹

3.3.2 Hotel Koloniál

Podľa predchádzajúceho rozdelenia môžeme Hotel Koloniál charakterizovať podľa charakteru ako ubytovacie zariadenie **pevné**, podľa časového využitia **celoročné**, pretože hotel je v prevádzke počas celého roka. Ide o **zariadenie voľného cestovného ruchu**. Voľný cestovný ruch znamená, že nie je ovplyvňovaný nijakými aspektmi ako napr.: prírodné podmienky (lyžovať chodíme do hôr, kúpať sa k moru), kultúrne podmienky (história miesta, niečo čo priťahuje turistický ruch a ten je na to viazaný) a iné. Podľa veľkosti zaraďujeme Hotel Koloniál medzi ubytovacie zariadenia **malé**. Hotel ponúka 11 dvojposteľových izieb s možnosťou prístelky, 1 trojposteľovú, 1 štvorposteľovú izbu a 5 apartmánov. Podľa druhu stavby ide o **hromadné ubytovacie zariadenie**, do ktorých všeobecne sa hotely radia, ak majú minimálne 10 izieb pre hostí a zariadenia pre poskytovanie stravovacích služieb počas celého dňa.

- **Klientela hotela**

Hotel je využívaný vo výraznej miere návštevníkmi významného strediska zimnej aj letnej turistiky na Slovensku **Snow paradise Veľká Rača – Oščadnica**, ktoré sa nachádza len 10 km od hotela v susednej obci Oščadnica, kam počas zimnej sezóny pravidelne premáva ski-bus priamo od hotela. V minulosti bol hotel početne využívaný robotníkmi, ktorí v obci pracovali na výstavbe úseku diaľnice D3 Skalité – štátna hranica, ktorý je vo výstavbe od roku 1997, no v súčasnosti sú stavebné práce prerušené, čo znamenalo aj pokles týchto ubytovaných v hoteli. Klientela hotela je tiež vo veľkej miere tvorená poľskými turistami, ktorí sem chodia najmä za cieľom lyžovania v zime a cykloturistiky v lete. Cieľom poľských turistov v zime sú okrem spomínanej Veľkej Rače najmä lyžiarske strediská Skalité – Serafinov a v susednej obci Ski – Čierne Zlatá kačka.

- **Služby hotela**

Súčasťou hotela je reštaurácia, ktorá poskytuje denné menu pre verejnosť, raňajky formou švédskych stolov a polpenziu alebo plnú penziu pre ubytovaných. Ďalšie služby, ktoré hotel poskytuje sú kongresová sála, čistiareň, hotelové taxi, bankomat, parkovisko zdarma, sauna,

¹¹ RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

bar, záhradné posedenie. V prípade záujmu hotel zabezpečuje poriadanie svadieb, rodinných osláv, firemných osláv a školení.

V júli roku 2010 došlo k rekonštrukcii a modernizácii hotela z fondov Európskeho spoločenstva. Cieľom tohto projektu bolo zatraktívniť hotel a zvýšiť návštevnosť hotela výstavbou nových zariadení ako posilňovňa a spoločenská miestnosť. Realizovaný projekt bol uskutočnený v rámci operačného programu **Konkurencieschopnosť a hospodársky rast**, prostredníctvom **ERDF** – Európsky fond regionálneho rozvoja.

3.3.3 Penzióny v obci

Aby sme mohli dané ubytovacie zariadenie považovať za **penzión**, musí mať minimálne 5 izieb s ostatnými službami obdobnými hotelu. Na území Skalitého nájdeme okrem hotela aj 3 penzióny s možnosťou ubytovania počas celého roka. Sú to penzión **Mária**, penzión **Cechospol** a penzión **Silvester**.

- **Penzión Mária**

Nachádza sa najsevernejšie v blízkosti poľských hraníc priamo pri lyžiarskom stredisku Skalité – Serafinov. Tento penzión je tu najmladší a jeho reštaurácia je ladená do obdobia života starých osadníkov Kysúc, ich zvykov a tradícií. Poskytuje 5 dvojposteľových izieb, 2 štvorposteľové s možnosťou prístelky a 2 päťposteľové izby. Dvojposteľové izby majú vlastné sociálne zariadenie, ostatné izby spoločné. Už podľa polohy penziónu je zrejmé, že hlavnú klientelu tvoria v zime lyžiari a to najmä z Poľska a Českej republiky. V lete sú to hostia takisto v drvivej väčšine z Poľska a Čiech prichádzajúci za cykloturistikou a pešou turistikou. Penzión ponúka možnosť zapožičania bicyklov aj s cyklistickou prilbou zdarma. V prípade pešej turistiky penzión dokáže zaistiť skúsených vodcov, ktorí prevedú turistov horskými chodníkmi ak si na ne netrúfajú sami.

- **Penzión Cechospol**

Penzión Cechospol sa takisto nachádza v blízkosti Slovensko – poľskej hranice len 700 m od lyžiarskeho strediska a poskytuje ubytovanie v izbách s vlastným sociálnym zariadením, s možnosťou TV a chladničky na izbe. Celková kapacita penziónu s prístelkami je 60 osôb. Poskytuje 10 dvojposteľových izieb s možnosťou prístelky, 1 trojposteľovú izbu a 2 apartmány. Penzión organizuje rodinné oslavy, malé svadby a firemné večierky. Súčasťou penziónu sú potraviny, fitness centrum a záhradné posedenie. V blízkosti penziónu sa nachádza aj sústava **veterných mlynov**, ojedinelá na Slovensku, ktorej je venovaná samostatná kapitola.

- **Penzión Silvester**

Tento penzión je na rozdiel od predchádzajúcich situovaný priamo v centre obce. Je dobrým východiskom pre pešie, lyžiarske a cykloturistické výlety po okolí v SR aj do Poľska. Ak by sme hľadali čím je tento penzión výnimočný, tak je to určite pizzeria, ktorú prevádzkuje a ktorého pizza si získala popularitu nielen v Skalitom ale aj v okolitých obciach. Penzión poskytuje ubytovanie s kapacitou 25 stálych lôžok a s prístelkami 34 lôžok.¹²

3.4 Stravovacie zariadenia

Rozvoj stravovacích služieb prebiehal vzájomne s rozvojom ubytovacích služieb, hlavne služieb hotelových. Prevádzkarne stravovacích služieb tiež nazývame gastronomické zariadenia a s nimi spojená tzv. gastronomická turistika, ktorá v posledných rokoch zaznamenáva intenzívny rozmach. Gastronomická turistika znamená cestovanie za jedlom a nápojmi, hlavne vínom a pivom, ktoré sú špecifické pre danú oblasť či región. Súčasťou tohto druhu turistiky nebýva iba samotná konzumácia jedál a nápojov ale aj účasť na ich príprave, napríklad v podobe kurzov varenia. Iní ľudia, ako je to aj v prípade hostí v Skalitom, navštevujú stravovacie zariadenia len za účelom momentálneho uspokojenia potreby hladu a smädu, pri prechode obcou alebo krátkom pobyte. Preto môžeme hovoriť o gastronomickej turistike v obci len ťažko. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ľudia navštevujú gastronomické zariadenia z rôznych dôvodov a potrieb. Niektorí dokonca nenavštevujú tieto zariadenia za účelom jedla a pitia, čo je primárna funkcia týchto zariadení, ale hľadajú len komunikačné prostredie či rozptýlenie.

Primárnu potrebu uspokojenia hladu a smädu je možné naplniť:

- naturálnou výrobou a spotrebou (vlastné pestovanie, chov a následná konzumácia)
- individuálnym nákupom v maloobchodnej sieti, prípravou pokrmov v domácnostiach
- sústavou spoločného stravovania

Podľa Ryglovej (2011. s. 56) „**Spoločným stravovaním** označujeme činnosť spojenú s hromadnou výrobou, predajom a spotrebou jedál a nápojov pre veľké skupiny ľudí (organizované stravovanie), kedy dochádza k miestnemu a časovému spojeniu výroby s ich konečnou spotrebou“

¹² AZ-EUROPE. *Ubytovanie na Slovensku*. [online]. Az-europe [8.4.2012]. Dostupné z: <http://az-europe.eu/sk/ubytovanie-na-slovensku/c-skalite/penziony/g>

Spoločné stravovanie je realizované ako:

- **účelové (uzavreté)** – ide o stravovanie stáleho okruhu zákazníkov, kedy spotrebiteľ hradí iba časť ceny jedla, tj. stravovanie závodné, školné, nemocničné atď.; pre cestovný ruch nemá význam
- **verejné (reštauračné)** – okrem uspokojenia potreby hladu a smädu plnia tieto zariadenia aj funkciu spoločenského styku a zábavy ľudí. Ide o historicky najstaršiu formu stravovania spätú s rozvojom cestovného ruchu.

Hlavné rysy reštauračných služieb:

- stravník hradí cenu jedla v plnej výške
- stravovaniu predchádza výroba jedla, oboje prebieha v rovnakej prevádzkarni
- reštauračné služby podliehajú špecifickým predpisom, hlavne hygienickým
- stravovacie zariadenia majú väčšinou do 25 zamestnancov

Obvyklý rozsah stravovacích služieb poskytovaný ubytovacími zariadeniami:

- ubytovanie s raňajkami (B+B Bed & Breakfast)
- polpenzia (raňajky + jedno hlavné jedlo, obvykle večera)
- plná penzia (raňajky + dve hlavné jedlá, obed a večera)
- all inclusive (A/I neobmedzené stravovacie služby vrátane nápojov počas celého dňa)

Do povedomia sa stále viac dostáva hnutie tzv. **slow food** ako odpor proti stravovaniu v štýle fast food, proti vytrácaniu sa miestnych gastronomických tradícií a slabnúcemu záujmu ľudí o to aké jedlo konzumujú a odkiaľ pochádza. Hnutie má pobočku po celej Európe a jednu aj v SR (www.slowfood.sk).¹³

Na území obce sa nachádzajú dve **účelové** (uzavreté) stravovacie zariadenia. Sú to dve školské jedálne. Zvyšok tvoria **verejné** (reštauračné) stravovacie zariadenia. Väčšina stravovacích zariadení v obci Skalité je súčasťou ubytovacích zariadení, ktoré boli rozoberané v predchádzajúcej kapitole. Hotel a každý penzión v obci má vlastnú reštauráciu, ktorá ponúka denné menu pre verejnosť + ubytovanie pre hostí s rozsahom stravovacích služieb vo forme plnej penzie.

¹³ INDROVÁ, Jarmila. a kol. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. 114 s. ISBN 80-245-0799-4.

V obci sa nachádza aj jedna samostatná reštaurácia **TJ Slovan Skalité**, ktorá je súčasťou tribúny miestneho ihriska.

Veľkú obľubu si získala už spomínaná pizzeria v centre obce, ktorá je súčasťou penziónu Silvester. Pizzeria zabezpečuje rozvoz pizze v Skalitom a v susednej obci Čierne zadarmo. Mimo túto oblasť je to 0,20 EUR / 1 km. Pizzeria ponúka celkom 30 druhov píz s rozvozom do 23 – tej hodiny každý deň okrem piatku a soboty kedy rozváža až do polnoci.

V obci sa nachádza aj niekoľko tzv. **doplňkových** stravovacích zariadení ako napr. cukráreň, čokoládovňa alebo kaviareň.

Posúdenie kvality daného stravovacieho alebo teda reštauračného zariadenia je subjektívna záležitosť a je na posúdení každého host'a. Ako vodítko kvality by mali pre každého host'a ale aj majiteľa zariadenia slúžiť základne kritéria kvality stravovacích služieb:

- **Profesná spôsobilosť**

Znamená že prevádzkovateľ má povolenie k prevádzkovaniu svojho pohostinstva alebo reštaurácie a splňa všetky hygienické predpisy spojené s prácou a s bezpečnosťou hostí.

- **Transparentnosť ponuky a poctivosť v predaji**

Dané stravovacie zariadenie má k dispozícii jedálny lístok s informáciami o cene pokrmov a nápojov. Host' vždy pri platení dostane účet v tlačenej podobe s množstvami položiek a ich cenami.

- **Čistota a dobrý stav vybavenia reštaurácie**

Reštaurácia je vybavená nábytkom bez poškodenia, priestory pre hostí vrátane toaliet sú čisté, udržiavané a nepoškodené. Je jasne a účelne oddelená fajčiarska časť od nefajčiarskej. Interiér je dostatočne vetraný bez zápachov z kuchyne.

- **Obsluha a jej prístup k host'ovi**

Obsluhujúci personál by mal mať jednotné oblečenie teda uniformu, ktoré sú čisté a nepoškodené. Obsluha je schopná poskytnúť host'ovi informácie o jedle a nápoji a odporúčať prípadné špeciality v prípade záujmu zákazníka. Obsluhujúci by mali byť príjemní a pôsobiť priateľským dojmom.¹⁴

¹⁴ INDROVÁ, Jarmila, Petr HOUŠKA a Zdenka PETRU. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2011. 170 s. ISBN 978-80-245-1766-7.

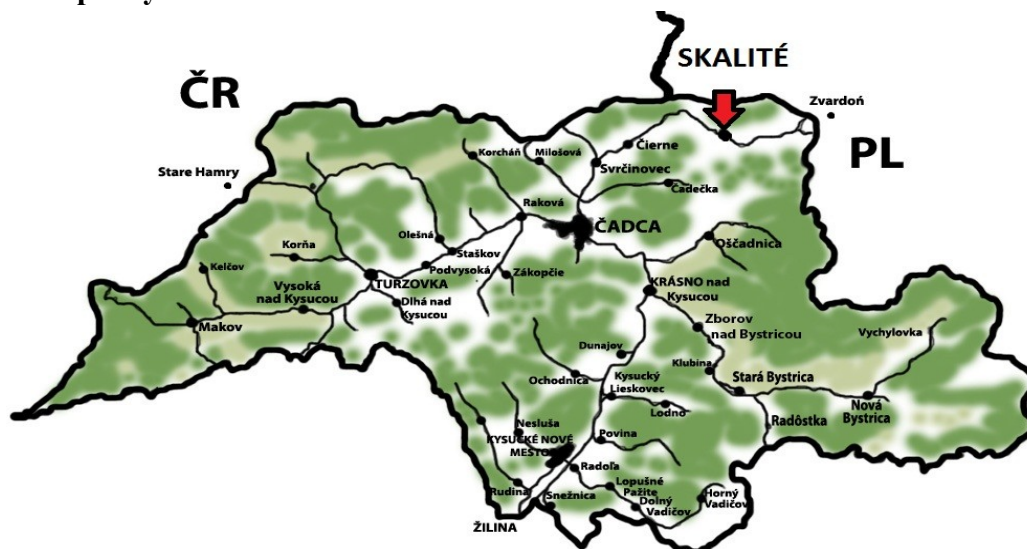
4. Charakteristika obce Skalité

4.1. Geografia a polohopis obce

Obec Skalité je pohraničná obec na slovensko-poľskej hranici, ležiaca v severozápadnej časti Slovenskej republiky. Rozprestiera sa len pár stoviek metrov vzdušnou čiarou od trojmedzia, miesta kde sa stretávajú hranice troch štátov: Slovenskej republiky, Poľska a Českej republiky. Leží v regióne Kysuce v povodí rieky Skalitčanka v severnej časti Kysuckých Beskýd, ktorá v susednej obci Čierne dostáva meno Čerňanka a v okresnom meste Čadca ústi do Kysuce. Kysuca pokračuje ďalej smerom od Žiliny až po samotný juh Slovenska ako najdlhšia rieka našej krajiny - Váh. Skalité administratívne patrí do okresu Čadca, do Žilinského samosprávneho kraja s rozlohou 3 316 ha. Obec má viac ako 5200 obyvateľov, čo ju radí spolu aj s jej rozlohou k jedným z najväčších obcí regiónu Kysúc. Nachádza sa v nadmorskej výške od 490 m n. m. (hranica Skalitého a Čierneho) do 867 m n. m. (Skalanka – najvyšší vrch Skalitého). Ústredie obce je v nadmorskej výške 524 m n. m. Z východnej a severnej strany susedí s poľskými obcami Zwardoň a Koniaków. Na slovenskej strane susedí s obcou Oščadnica, Čierne a mestom Čadca.

Slovensko je rozdelené celkovo na 25 turistických regiónov. Medzi najnavštevovanejšie patria Tatry, Liptov, Spiš, Orava a Gemer. Región Kysuce sa nachádza na samom severe krajiny susediaci z východu s regiónom Orava a z juhu s regiónom Horné Považie.

Obr. 4.1 Mapa Kysúc

Zdroj: http://sk.wikipedia.org/wiki/Súbor:Mapa_kysuc.jpg

4.2 História obce

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1662, kedy sa Skalité spomína ako nová obec. Avšak na základe zoznamu novovzniknutých dedín je zrejmé, že vznikla už v roku 1648. Iné pramene zas uvádzajú rok vzniku 1641 konkrétne dátum 25. júla, kedy obec prechádzala pomalým osídľovaním pastierskou kolonizáciou. V prvých písomných zmienkach o obci práve z roku 1662 sa Skalité spomína ako Podskalytie. Dedina však pravdepodobne vznikla na koreňoch ešte staršej osady zvanej Vranov. Tento názov pochádza z východných kútov Slovenska, odkiaľ smerovala valašská kolonizácia na toto miesto. Valašské osídľovanie Kysúc sa datuje na 15. storočie a pokračovalo hlavným prúdom v 16. storočí. Valasi alebo v latinskom jazyku valachi bol ľud cudzí, pochádzajúci z územia dnešného Rumunska a Ukrajiny. Avšak svojím životom nám cudzí neboli. Ich pracovné návyky, tradície, hlboké náboženské presvedčenie, nie však katolícke, ale pravoslávne, boli veľmi blízke tým našim. Patrónom tunajšieho obecného kostola je práve sv. Ján Krstiteľ, uctievaný svätec v pravoslávnej cirkvi. Dodnes sa v mnohých osadách kysuckých dedín zachovávajú vajany (vojany), čo je tradícia pálenia ohňov v noci pred sviatkom sv. Jána Krstiteľa – 24. júna. V Skalitom sa v tomto čase slávia hody.

Skalité bolo od svojho počiatku silno katolícky založená obec. Do 18. storočia patrilo k farnosti Čadca. Táto farnosť bola veľmi náročná na liturgické a pastoračné činnosti a to najmä pre veľký počet veriacich a svoju územnú rozlohu. Kresťanská tradícia a náboženský život začali ešte viac prekvitať v roku 1749, kedy biskup Imrich Esterházy svojím ustanovením vyhlásil Skalité za samostatnú farnosť s filiálkami Čierne a Oščadnica. Práve rod Esterházyovcov bol zakladateľom obce. V roku 1787 sa začali prvé stavebné práce na terajšom kostole. Prvým farárom, ktorý v ňom pôsobil bol Mikuláš František Kalužay. Okrem neho v obci pôsobili aj členovia Slovenského učeného tovarišstva, čo bolo zoskupenie stúpencov Bernolákovej spisovnej slovenčiny.¹⁵

Po tomto náboženskom, kultúrno-spoločenskom ale aj vzdelanostnom rozkvetе prišlo v roku 1938 pre Skalité mimoriadne ťažké obdobie. Na jeho územie si začalo nárokovat' Poľsko. Obyvatelia však tento vpád a nadvládu nechceli dopustiť a rázne ju odmietali.

¹⁵ KOCÚR, Stanislav a Róbert STENCHLÁK. *Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi....* Čadca: MAGMA, 2001. 63 s. ISBN 80-968592-1-8.

Situácia sa zmenila začiatkom II. svetovej vojny, kedy sa Poliaci museli sústrediť na vlastné územie po vpáde nacistického Nemecka. A tak sa podarilo územie navrátiť obyvateľom. V rokoch 1940-1941 bola okolo kostola postavená kalvária Sedembolestnej Panny Márie so siedmimi kaplnkami ako znak vďaka za oslobodenie spod okupácie Poľska. Na konci vojny v roku 1945 bol v ústredí obce vybudovaný pomník sovietskej armáde na príkaz vyšších politických orgánov. Červená armáda oslobodila 30. apríla 1945 Skalité ako prvú obec v okrese Čadca. Tento pomník bol v neskoršom období prestavaný na pamätník na vojnu. Výraznou zmenou v ďalších rokoch povojnového obdobia bola nevídaná bytová výstavba. V prvých rokoch po skončení vojny boli murované iba verejné budovy a takmer všetky ostatné boli drevené. Postupom času došlo k zmene stavebného materiálu a drevenice zanikali a v súčasnosti sú už iba raritou. Rast počtu domov a bytov od roku 1970 ilustruje nasledujúca tabuľka.¹⁶

Tab. 4.1 Počet domov a bytov

Rok	1970	1980	1991	2001
Domy	918	1 077	1 173	1 262
Byty	982	1 085	1 263	1 398

Zdroj: Skalité – monografia obce (2005)

Ako tvrdí Gerát (2005. s. 132) „V štatistike z roku 2001 sa uvádza, že na jeden byt v obci pripadá 4,05 obyvateľov a že priemerná plocha bytu je 63,7 m². Počet bytov s tromi a viac miestnosťami je 88,7 %. V týchto ukazovateľoch je situácia v obci najlepšia zo všetkých obcí okresu Čadca vrátane miest. (Priemerná plocha jedného bytu v okrese je 55 m² a byty s tromi a viac miestnosťami tvoria 78%.) V roku 2001 malo 82% bytov v obci ústredné kúrenie, 89,9% kúpeľňu alebo sprchovací kút. 94,2% práčku. V obci bolo 219 telefónov, z toho 156 bytových. Celkovo 26,9% domácností malo osobný automobil.“

Z najmladších dejín a posledných rokov Skalitého je významný značný rozvoj, najmä vďaka medzinárodnej železničnej trati do Poľska a rozvíjajúcemu sa cestovnému ruchu v obci, predovšetkým zimnej turistiky. Začala sa rozvíjať infraštruktúra, vzniklo nové zdravotné a kultúrne stredisko, prírodný amfiteáter, nové športové areály a ihriská, alebo

¹⁶ GERÁT, Rudolf. a kol. *Skalité – monografia obce*. Čadca: MAGMA, 2005. 215 s. ISBN 80-89172-04-0.

lyžiarske stredisko v časti Skalité – Serafinov. To všetko bude predmetom ďalších kapitol, týkajúcich sa podrobnej analýzy a charakteristiky cestovného ruchu a turistického potenciálu obce Skalité.

4.3 Doprava v obci

Doprava ako taká je nevyhnutným predpokladom rozvoja cestovného ruchu. Dopravné služby sú spojené so zabezpečovaním prepravy účastníkov, ich batožín ale aj s poskytovaním informácií o spojoch, s rezervovaním miest apod. Tieto služby poskytujú priamo buď dopravné spoločnosti alebo ich sprostredkujú cestovné kancelárie alebo cestovné agentúry.

Podľa druhu rozlišujeme:

- Železničnú dopravu
- Leteckú dopravu
- Cestnú dopravu
- Vodnú dopravu
- Potrubnú dopravu

Podľa teritoriálneho hľadiska:

- Vnútroštátnu dopravu
- Medzinárodnú dopravu¹⁷

Do obce Skalité sa návštevníci môžu dostať celkom dvoma druhmi dopravy.

- **Cestná doprava**

Do susedného Poľska vedie cestný aj železničný hraničný prechod. Cestný nájdeme v časti Mýto a železničný v časti Serafinov. Ak máme posudzovať geografickú polohu obce z hľadiska výhodnosti, tak musíme určite povedať, že je výhodná. Skalité leží v prihraničnom pásme, a tak tvorí významné medzinárodné prepojenie železničnou traťou ale aj cestnými trasami so susedným Poľskom ale aj s ostatnými časťami regiónu a neďalekým Českom. S okresným mestom Čadca je okrem železničnej trate prepojená aj cestou I. triedy so vzdialenosťou 15 km z ústredia obce. Druhou možnosťou ako sa dostať do obce je cesta z Oščadnice cez Košariská. Je to len miestna komunikácia s cestou až III. triedy, ale aj

¹⁷ COOPER, Chris et al. *Tourism: principles and practice*. 4. edit. Milan: Rotolito Lombarda, 2008. 681 p. ISBN 978-0-273-71126-1.

v zimnom období udržiavaná. Autobusové spojenie s Čadcou je dostatočne frekventované. Autobusy jazdia takmer každú hodinu. Niektoré spoje idú len po zastávku Skalité – Obecný úrad a dokopy má Skalité 9 autobusových zastávok.

- **Železničná doprava**

Železničná doprava má v Skalitom dlhú tradíciu. Železničná trať vedie z Čadce, ktorá je križovatkou vlakov medzi Slovenskou republikou, Českou republikou a Poľskom. Vlakové spoje sú vypravované z Čadce alebo sú pokračovaním spojov prichádzajúcich zo Žiliny. Trať je dlhá 20 km. Niektoré spoje idú len po stanicu Skalité (centrum) a dovedna je v obci 5 vlakových zastávok. Trať Čadca – Zwardoň ako odbočka z hlavnej Žilinsko – Bohumínskej trate bola otvorená a uvedená do užívania už 3. novembra 1884. Pre obyvateľov Skalitého železnica nepredstavuje len spôsob dopravy, ale najmä tradičné zamestnanie.

4.4 Klimatické pomery

Geografická poloha a nadmorská výška najviac ovplyvňujú počasie v Skalitom. Región Kysúc leží v oblasti na rozhraní oceánskych a kontinentálnych vplyvov. Územie obce patrí do mierne teplej až chladnej oblasti. Mierne teplá oblasť zaberá doliny a svahy do výšky 800 m, mierne chladná oblasť je na vrcholoch okolitých hôr. Západné oceánske prúdenie spôsobuje oblačnosť, prináša do obce početné zrážky a hmly. Orientácia obce otvorenej smerom na západ a k západným vetrom spôsobuje pomerne veľký výskyt zrážok v priebehu roka.

4.4.1 Rastlinstvo

Práve klimatické podmienky najviac ovplyvňujú skladbu rastlinstva v obci. Okrem nich sú to ale aj ľudské zásahy. Pôvodne zaberali územie obce rozsiahle pralesy, ktoré tvorili najmä buk, javor, jedľa a brest. S rastom počtu obyvateľov a postupným osídľovaním však začalo masívne odlesňovanie územia. Týmto postupným vývojom pôvodné dreviny – buk a jedľa nahradil smrek. V súčasnosti pokrývajú lesy približne jednu tretinu územia obce. Lesná monokultúra smreka je síce dominantná, ale je v súčasnosti na ústupe, je dlhodobo poškodzovaná emisiami z priemyselných oblastí susedného Ostravska a Katovicka. Tento ústup smreka je ďalej zapríčinený aj necitlivými manipuláciami pri ťažbe dreva, ale aj vplyvom vetra a snehu. Na brehoch Skalitčanky rastú spoločenstvá s lužnými porastmi, krovínami, jelšami a vrbami. Na podhorských lúkach a opustených poliach nájdeme rastliny

ako trnka, ostružina, skorocel, žihľava a lopúchy. Ostatnú rastlinnú skladbu tvoria kultúrne plodiny určené na hospodárske využitie.

4.4.2 Živočíšstvo

V lesoch vo vrcholových polohách sú zastúpené vtáky ako d'atle, sýkorky a dravce jastrab, sokol a myšiak hôrny. Vzácnejší je havran, ktorý na Kysuciach nehniesdi, ale v zime prelieta zo severských krajín. Z cicavcov je významné zastúpenie srnčej a jelenej zvery, čo má aj vplyv na značne rozvinuté poľovníctvo v oblasti. Rieka Skalitčanka alebo horské potoky a iné vody sú chudobné na výskyt rýb. Tak isto sa tu nenachádza žiadna vodná nádrž ani rybník, tak prípadný rybolov v súvislosti s cestovným ruchom môžeme vylúčiť.¹⁸

4.5 Geológia obce

Územie obce je vrchovinné, stredne členité, na juhu tvorené treťohornými hornatinami. Vôbec celé Kysucké Beskydy sú budované treťohornými flyšovými horninami stredného a vrchného eocénu. Geologické podložie obce je teda zložené z pieskovcov a ílovcov, čo má aj veľký súvis so samotným názvom obce. Názov obce vyjadruje charakteristickú vlastnosť územia, ktoré tvoria už spomínané pieskovcové horniny pokryté iba tenkou vrstvou pôdy. Traduje sa, že kdekoľvek človek zakopne, narazí na skalú. Skalité však nie je týmto názvom nijak výnimočné. Skaly a kamene nájdeme aj v názvoch mnohých ďalších slovenských obcí či miest: Modrý Kameň, Kamenica nad Cirochou, Skalica a iné. Táto podstatná črta a ráz tohto územia a najmä Skalitého má za následok relatívne veľmi nízku úrodnosť tunajších pôd. Od počiatkov osídlenia osadníci využívali pôdu len na pestovanie jednoduchých plodín ako zemiaky, ovos, jačmeň a d'atelina. Zemiaky boli najzákladnejšou formou obživy pre obyvateľov a aj neodmysliteľnou súčasťou výživy domácich zvierat. Ich masové využívanie sa začalo v 19. storočí.

4.6 Zamestnanosť

Podľa štatistických údajov nastal prudký rozvoj zamestnanosti tesne po 2. svetovej vojne v 50. rokoch a najviac rástla zamestnanosť v obci v 70. a 80. rokoch minulého storočia. Veľký počet ľudí nielen zo Skalitého ale z celých Kysúc sa zamestnal v priemyselných

¹⁸ VELIČKA, Jaroslav. *Kysuce*. 2. vyd. Čadca: MAGMA, 2011. 557 s. ISBN 978-80-89172-17-7.

závodoch na Ostravsku. Neskôr vznikali pracovné miesta aj v bližšom okolí. V Kysuckom Novom Meste a v Čadci vznikli strojárenské a textilné závody. Rast **zamestnanosti** ilustruje nasledujúca tabuľka.¹⁹

Tab. 4.2 Zamestnanosť v obci

Rok	1963	1970	1980	1991	2001
Počet ob. v produktívnom veku	2 315	2 684	2 930	2 695	2 909
Počet zamestnaných	1 441	1 919	2 684	2 191	2 366
%	62	70,9	89,4	81,1	87,5

Zdroj: Skalité – monografia obce (2005)

Počet nezamestnaných v obci od roku 2000 až po rok 2009 takmer stále klesal. Keď v roku 2000 bola miera nezamestnanosti v obci **19,31 %** tak v roku 2008 dosahovala len **4,35 %** z celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Od roku 2009 začala miera nezamestnanosti prudko rásť (**11,16 %**) ako aj v každých iných mestách a obciach nielen na Slovensku ale aj vo svete, čo bol dôsledok globálnej ekonomickej a hospodárskej recesie.

Tab. 4.3 Nezamestnanosť v obci

Rok	2004	2006	2008	2010	Február 2012
Miera nezamestnanosti v Skalitom (%)	8,67	6,17	4,35	11,45	14,33
Miera nezamestnanosti v okrese Čadca (%)	12,65	8,69	6,99	12,78	14,81

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci (2012)

Uvedené čísla predstavujú vždy stav k 31.12 daného roku. Z tabuľky si môžeme všimnúť, že miera nezamestnanosti v Skalitom bola vždy nižšia ako miera nezamestnanosti za celý okres Čadca. Obecne Skalité patrí k obciam s najnižšou mierou nezamestnanosti v rámci okresu. V rokoch 2004, 2005 a 2008 mala obec najnižšiu mieru nezamestnanosti vôbec.

¹⁹ GERÁT, Rudolf. a kol. *Skalité – monografia obce*. Čadca: MAGMA, 2005. 215 s. ISBN 80-89172-04-0.

4.6.1 Podniky na území obce

Mále podniky je kategória podnikov s nízkym počtom zamestnancov. Na území obce sa nachádza niekoľko malých podnikov (zamestnávateľov), ktorí zamestnávajú najmä tunajších ľudí. Medzi najväčšie patria:

- **Drevovýroba Westing Slovakia s.r.o.** je najväčší podnik na území Skalitého, ktorý zamestnáva takmer 250 zamestnancov a zaoberá sa stolárskou výrobou a predajom dreveného nábytku, detských izieb, spální, stolov a stoličiek.
- **Stolárstvo Eduard Turcer** sa zaoberá zákazkovou výrobou nábytku ako sú kuchynské a obývacie steny, jedálne, detské izby, spálne alebo výroba drevených dverí a schodov
- **Autoservis GAVLÁK** najväčší autoservis v obci poskytuje opravu a údržbu vozidiel a zabezpečuje kompletný servis. V obci sú celkovo tri AUTO a PNEU servisy zväčša do piatich zamestnancov ako PNEUMOTO Čanecký alebo AUTO – PNEU Truchlík.
- **Čerpacia stanica JURKI-HAYTON s.r.o.** Spoločnosť JURKI-HAYTON s.r.o. zamestnáva viac ako 250 zamestnancov a prevádzkuje sieť 63 čerpacích staníc na Slovensku a z toho jedna sa nachádza v centre obce Skalité.

Okrem týchto najvýznamnejších zamestnávateľov je tu množstvo ďalších drobných podnikov. Nájdeme tu kamenárstvo, pohrebnú službu, požičovňu a servis lyží a snowboardov, 2 stávkové kancelárie, 3 kaderníctva, kozmetický salón, 2 kvetinarstva, 2 krajčírstva, predajne textilu, obuvi a rozličného tovaru, predajne s potravinami a drogériou ako COOP Jednota v ústredí obce, trafika. Nájdeme tu mnohé pohostinstvá alebo penzióny teda ubytovacie a stravovacie zariadenia, ktoré sú nevyhnutným predpokladom fungovania turizmu v každej destinácii cestovného ruchu, ktorým je venovaná osobitá kapitola.²⁰

4.7 Významné udalosti v rozvoji obce od 90. rokov

V roku **1991** sa začala obnova železničnej trate na úseku Serafinov – Zwardoň, ktorá bola 50 rokov mimo prevádzky. V roku **1992** prešiel prvý vlak na obnovenej trati Čadca – Zwardoň. Okrem tohto sa konal prvý ročník Goralských slávností v obci a bola zriadená Cirkevná škola sv. Gorazda a Benedikta v ústredí. V roku **1994** bola uvedená do prevádzky a zavedená nákladná doprava na trati Čadca – Zwardoň. V roku **1995** bol otvorený cestný

²⁰ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci (2012)

hraničný priechod do Poľska na mieste Mýto. V roku **1996** sa konal piaty ročník Goralských slávností v novom amfiteátri. V roku **1997** sa začala výstavba rýchlostnej komunikácie od hranice s Poľskom. Rok **1998** je rokom začiatku budovania plynofikácie obce, takisto sa začala generálna rekonštrukcia a elektrifikácia železničnej trate Čadca – Zwardoň. V roku **2002** bola elektrifikovaná trať odovzdaná do prevádzky. V roku **2003** sa začala výstavba veternej elektrárne. V roku **2004** boli prvé štyri turbíny elektrárne uvedené do prevádzky a začal sa budovať Dom smútku na cintoríne v Riekach.²¹

²¹ SKALITÉ. *Samospráva obce – úradné dokumenty* [online]. Skalité [21.4.2012]. Dostupné z: <http://www.skalite.sk/samosprava-obce/uradne-dokumenty/all>

5. Výsledky prieskumu

5.1 Správa o zbere dát

Dotazníkové šetrenie bolo uskutočnené osobne na území obce Skalité, čím bola zabezpečená vzájomná interakcia medzi tazateľom a respondentom a tým možnosť pozorovať chovanie respondenta a pri problémoch alebo nepochopení otázky, najmä pri poľsky hovoriacich turistoch, bol dovysvetlený a upresnený daný problém a poskytnutá pomoc pri vyplňaní dotazníku.

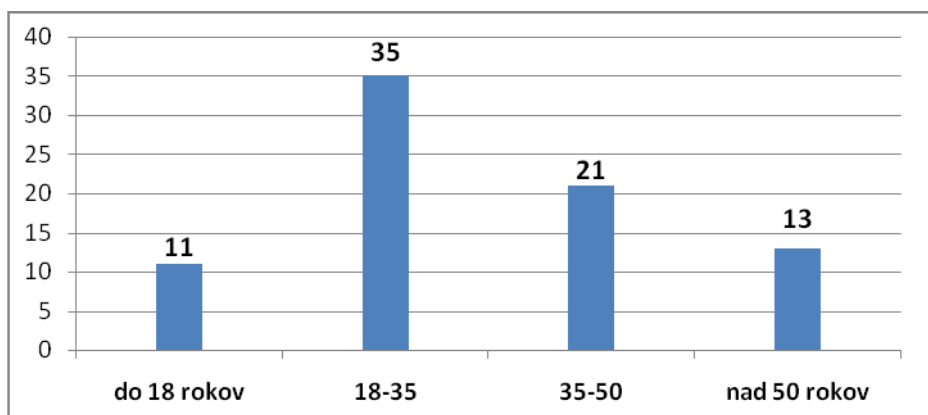
Prvé šetrenie bolo uskutočnené v priebehu dvoch dní počas zimnej sezóny priamo na mieste lyžiarskeho strediska, neskôr po skončení zimnej sezóny v okolí ubytovacích zariadení najmä hotela Koloniál na vzorke 40 respondentov, návštevníkov pochádzajúcich prevažne z Česka a Poľska alebo okolitých oblastí. Druhá fáza dotazníkového šetrenia bola realizovaná počas ďalších týždňov na vzorke ďalších 40 respondentov, tentoraz obyvateľov obce Skalité. Celkový počet respondentov realizovaného prieskumu bol teda 80.

Pri zbere dát neboli zaznamenané výraznejšie problémy, ktoré by mohli akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť kvalitu a výsledky prieskumu. Jednou malou prekážkou bola jazyková bariéra poľsky hovoriacich turistov v lyžiarskom stredisku, ktorí nerozumeli niektorým slovám a spojeniam v dotazníku a tak im musel byť význam a znenie otázky osobne vysvetlené.

5.2 Interpretácia výsledkov

Jedna z prvých otázok dotazníku zisťovala vek opýtaných respondentov realizovaného prieskumu.

Graf 5.1 Veková štruktúra respondentov

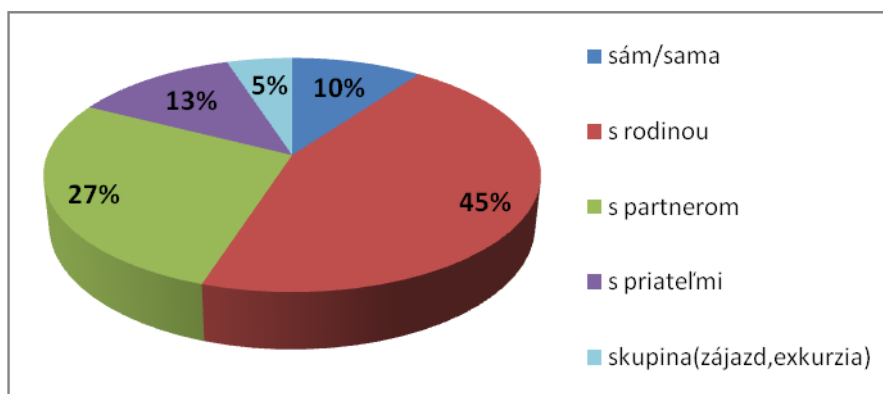
Respondenti mali zakrúžkovať, do ktorej vekovej kategórie patria. Veková skupina do 18 rokov bola zastúpená najmenej celkovo 11 respondentmi. Kategória 18-35 rokov zastúpená 35 respondentmi bola najpočetnejšia, teda ľudia v mladom a strednom veku. Až 87% opýtaných na mieste lyžiarskeho strediska spadalo do kategórií 18-35 a 35-50. V kategórii nad 50 rokov bolo 11% lyžiarov a len 2% do 18 rokov. Tento fakt je výsledkom toho, že v stredisku absentujú atrakcie ako napr. skoky či rôzne prekážky teda Snow park obľúbený medzi mladými alebo lyžiarska škôlka určená pre najmenších. Takisto faktory ako dĺžka svahov alebo náročnosť svahov v stredisku vyhovujú skôr staršej generácii ako tým najmladším. Ďalej nasledovala kategória 35-50 rokov s 21 respondentmi. Nad 50 rokov mali celkom 13 respondenti, čo je porovnateľné so skupinou do 18 rokov.

Ďalšia otázka „**Ste obyvateľom obce Skalité ?**“ bola filtračná, ktorá oddelila návštevníkov obce od trvalo bývajúcich obyvateľov na území Skalitého. Na ďalších 6 otázok (otázky č. 4-9) odpovedali iba návštevníci prichádzajúci do obce.

- **Otázka č. 4 „S kým ste prišli do obce Skalité ?“**

Táto otázka mala zistiť aký spôsob návštevy Skalitého turisti preferujú. Teda v akom sprievode prichádzajú do obce, či prevláda návšteva s rodinou alebo partnerom či samostatne.

Graf 5.2 Sprievod pri návšteve obce

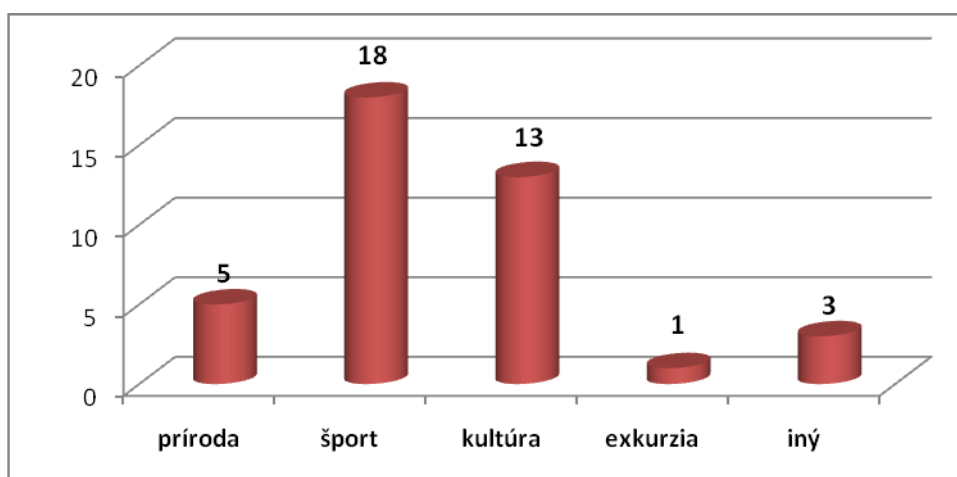
Najčastejšie prichádzajú do obce návštevníci s rodinou a to v 45% prípadoch. S nie veľkým rozdielom nasleduje skupina, ktorá prichádza za rekreáciou do obce spolu s partnerom a to v 27% opýtaných. S väčším rozdielom nasledujú skupiny, ktoré prichádzajú s priateľmi (13% prípadov) alebo sami (10% prípadov). Najmenej cestujú do obce návštevníci formou zájazdu alebo exkurzie teda vo väčšej skupine ľudí (5% prípadov). Toto je

zapríčinené najmä tým, že v obci neexistuje výrazné miesto, pamiatka alebo atrakcia, ktorá by vystihovala charakter Skalitého a bola preň špecifická. Preto cestovanie do obce vo väčšej akokoľvek organizovanej skupine ľudí takmer neexistuje a prevládajú teda návštevníci s rodinou, partnerom alebo priateľmi.

- **Otázka č. 5 „Aký bol Váš dôvod návštevy ?“**

Táto otázka mala analyzovať za akým účelom prichádzajú návštevníci do Skalitého, teda aký bol ich hlavný dôvod návštevy.

Graf 5.3 Dôvod návštevy návštevníka

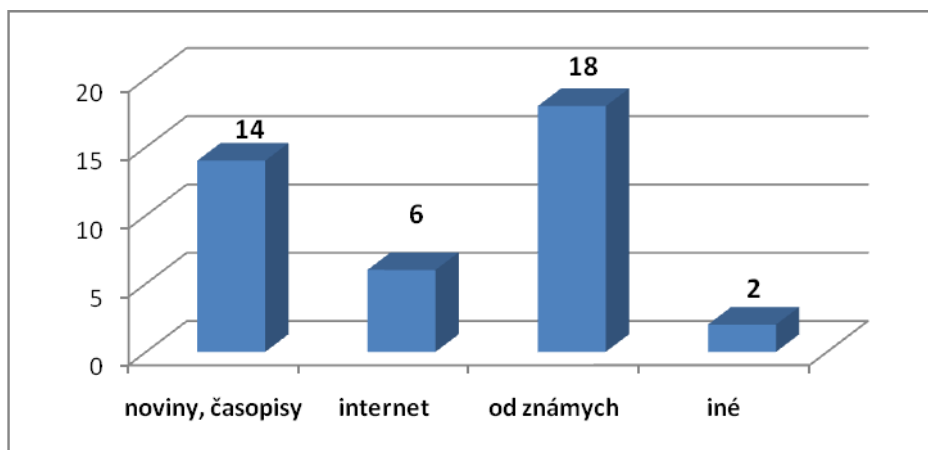

Respondenti mali zakrúžkovať hlavný dôvod ich návštevy. Otázka mala poskytnúť odpovede, čo je najväčším lákadlom pre návštevníkov v obci a prečo sem prichádzajú. Najčastejšie uvádzaným dôvodom návštevy bol šport. To hlavne z dôvodu lyžiarskej turistiky v obci a konania mnoho športových akcií počas roka ako sú medzinárodná hasičská súťaž, hokejbalové a futbalové turnaje. Celkom 13 zo 40 respondentov odpovedalo, že cieľom ich návštevy bola kultúra. Kultúrne podujatia ako Goralské slávnosti alebo OPEN AIR FEST Rockové Skalité sa každý rok tešia vysokej návštevnosti a popularite. Traja respondenti uviedli iný dôvod návštevy a to návštevu rodiny vo všetkých prípadoch. Obec Skalité sa nachádza v hornej oblasti a disponuje krásnou prírodou a len veľmi málo ľudí uvádza práve prírodu ako dôvod svojej návštevy. Preto by sa mala obec zamyslieť ako využiť tento potenciál vo svoj prospech. Tento negatívny fakt má zrejme blízky súvis s nečistotou prírody v obci, o čom nám bude neskôr vypovedať aj výsledok otázky týkajúcej spokojnosti s čistosťou v obci. Pri odstránení tohto problému by ľudia necestovali len za športovými a kultúrnymi udalosťami do obce ale aj za relaxom a rekreáciou v prírode, ktorá im má čo ponúknuť.

- **Otázka č. 6 „Ako ste sa dozvedeli o obci Skalité ?“**

Opýtaní návštevníci mali krúžkovať odkiaľ sa dopyčuli o Skalitom a jeho turistických možnostiach, čo ich následne priviedlo k rozhodnutiu samotnú obec navštíviť. Otázka mala analyzovať a ukázať najčastejšiu cestu získavania informácií a povedomia o turizme v Skalitom medzi návštevníkmi.

Graf 5.4 Zdroje informácií o obci medzi návštevníkmi

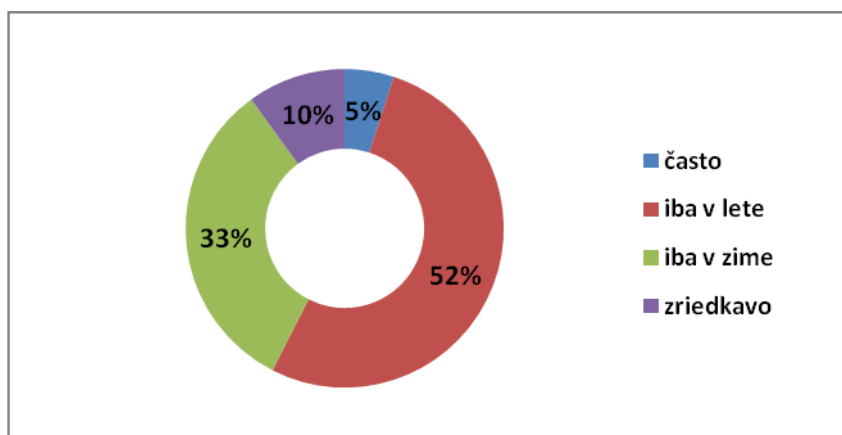

Výsledky jasne naznačujú, že marketingová stratégia obce je slabá, nevýrazná a mala by na nej pracovať najmä ak chce osloviť turistu zo vzdialenejších regiónov. Väčšina návštevníkov vie informácie iba od svojich známych či blízkych. Paradoxom je, že obec má vlastnú a celkom atraktívnu webovú stránku no iba 6 zo 40 opýtaných odpovedali, že o Skalitom vedia z internetu. To, že sa internet umiestnil až za novinami a časopismi môžeme prisúdiť nízkej návštevnosti webovej stránky, ktorá súvisí so zriedkavou a nepravidelnou aktualizáciou novínok na stránke alebo udalostí a akcií prebiehajúcich v Skalitom. Na druhej strane obec vydáva každý štvrtý rok vlastné noviny s názvom „*Spravodaj obce Skalité*“, ktoré informujú o záležitostiach týkajúcich sa obce za predošlé tri mesiace a tešia sa veľkej obľube a čitateľnosti nielen medzi obyvateľmi obce. Aj preto sa možno kategória noviny, časopisy umiestnila pred internetom.

- **Otázka č. 7 „Ako často navštevujete Skalité v súvislosti s turizmom, relaxom či dovolenkou ?“**

Odpovede na túto otázku mali ukázať frekvenciu návštevnosti prichádzajúcich návštevníkov do obce.

Graf 5.5 Frekvencia návštevnosti Skalitého

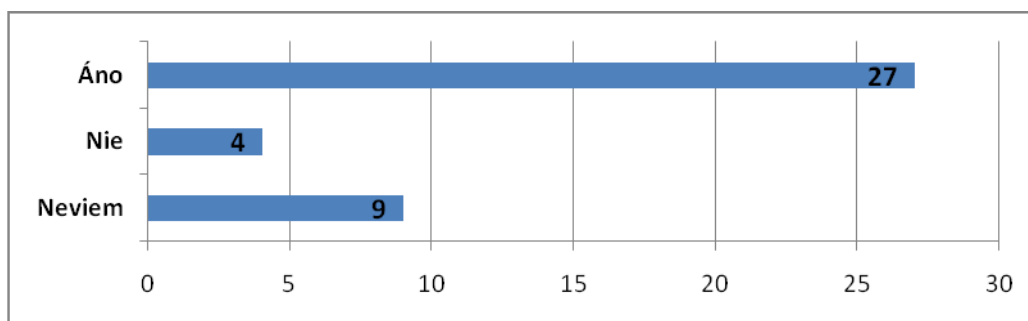

Z grafu a teda z výsledkov otázky je zrejmé, že typická pre Skalitz je sezónna návštevnosť. Až 85 % respondentov uviedlo, že Skalitz navštevuje buď iba v lete alebo iba v zime. Len 5 % opýtaných navštevuje obec v súvislosti s turizmom často. 10 % respondentov uviedlo návštevnosť obce ako zriedkavú. Sezónna návštevnosť je výsledkom nerovnováhy rozloženia udalostí, podujatí a akcií pre turistov počas roka. Letná sezóna je bohatá na spoločenské, kultúrne alebo športové podujatia. V zimnej sezóne je to zase lyžiarske stredisko Skalitz – Serafinov, ktoré priťahuje turistov. Mimo týchto dvoch hlavných sezón vznikla akási „diera“, kedy v jarňých a jesenných mesiacoch obec nemá čo ponúknuť pre turistu. Z grafu ďalej vyplýva, že kultúrne a spoločenské udalosti ako napr. Goralské slávnosti, rockový festival alebo mnohé športové akcie konané v lete sú pre turistu lákavejšie ako samotné lyžiarske stredisko v zime. Tento fakt opäť súvisí so stagnáciou lyžiarskeho strediska a takmer žiadnym rozvojom alebo jeho modernizáciou. Ako bolo už uvedené v predchádzajúcej kapitole v SWOT analýze, ide o hrozbu pre obec, s ktorou by mala niečo robiť.

- **Otázka č. 8 „Plánujete ďalšiu návštevu v budúcnosti ?“**

Každý z opýtaných respondentov mal uviesť či sa ešte v budúcnosti chystá vrátiť do Skalitz alebo nie. Táto otázka môže aj čiastočne vypovedať o spokojnosti návštevníka s návštevou obce a všetkých služieb s ňou spojených.

Graf 5.6 Návšteva obce v budúcnosti

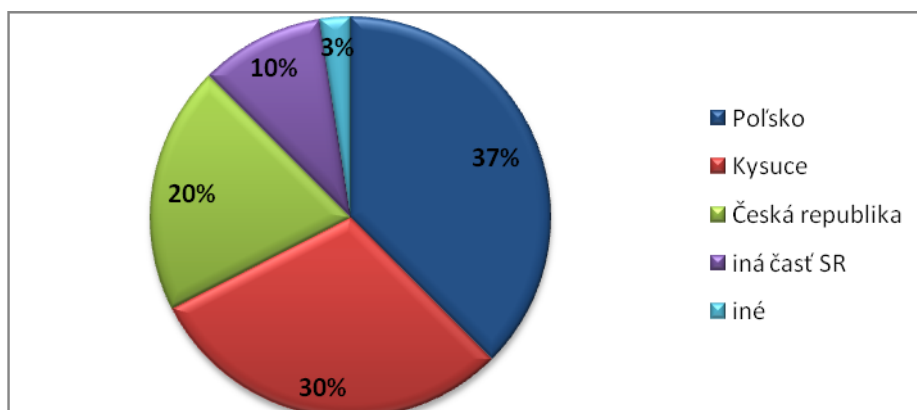

Až 27 ľudí zo 40 by sa po návšteve obce opäť do nej vrátilo. Len 4 by sa už do Skalitého nevrátili a 9 boli nerozhodnutí v súvislosti s budúcou návštevou. Z tohto môže vyplývať, že aj keď je Skalité navštevované prevažne len sezónne, tak návštevníci sú spokojní s návštevou a naplnením účelu cesty a plánujú prísť aj v ďalšej sezóne.

- **Otázka č. 9 „Aké je Vaše bydlisko ?“**

Respondenti žijúci mimo Skalitého mali označiť miesto svojho bydliska. Otázka mala poskytnúť informácie o štruktúre návštevníkov z hľadiska miesta ich bydliska a jeho vzdialenosti od obce Skalité, teda akú vzdialenosť sú ochotní cestovať kvôli návšteve Skalitého.

Graf 5.7 Bydlisko návštevníkov obce

Môžeme vidieť, že najviac návštevníkov je práve z Poľska, s ktorým obec hraničí a teda Poliaci to majú do obce veľmi blízko. Tesne za Poľskom nasledujú pochopiteľne návštevníci z regiónu Kysúc teda z blízkeho okolia obce a ďalej sú to turisti z Čiech, ktorí to majú po prekročení slovensko – českej hranice len 10 km do Skalitého. V minulosti ešte keď existovala slovenská koruna bol podiel poľských turistov ešte väčší. No vstupom Slovenska

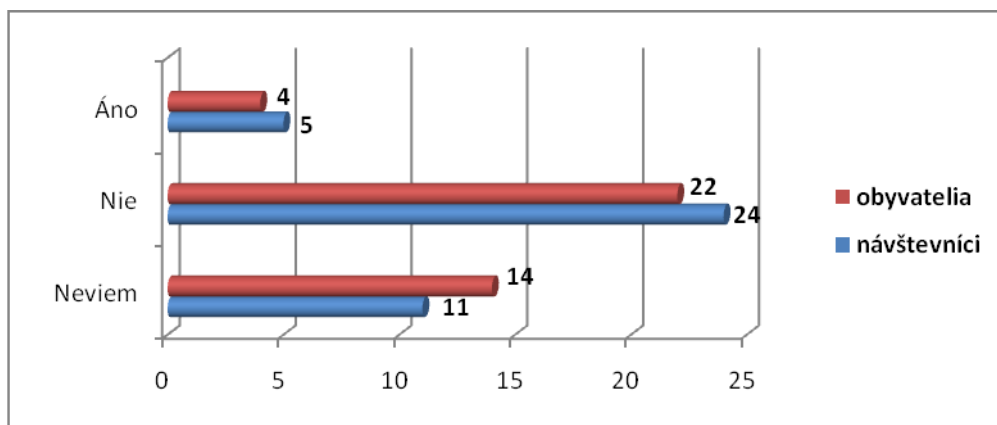
do eurozóny teda zavedením novej meny euro vzrástli aj ceny u nás a tak sa postupne stávali cesty Poliakov za rekreáciou do Skalitého nevýhodné. Tento fenomén bol najviac viditeľný práve v lyžiarskom stredisku, ktoré leží priamo na slovensko – poľskej hranici. Inokedy svahy plné Poliakov počas víkendov, no dnes ich tu nájdeme už oveľa menej. Zanedbateľný je podiel turistov z inej časti Slovenska ako Kysuce, a keď už sa nejaký nájde tak je prevažne tiež len zo Žilinského kraja. Toto by mala obec tiež vnímať ako nedostatok a snažiť sa pritiahnuť návštevníka aj zo vzdialenejších regiónov formou tvorby masívnejšej reklamy a propagácie svojich atrakcií a udalostí mimo regiónu Kysúc.

Ďalších päť otázok dotazníku bolo určených tak pre návštevníkov obce ako aj pre trvalo žijúcich obyvateľov v Skalitom. Odpovede boli vyhodnotené a následne zvlášť porovnané pri každej otázke.

- **Otázka č. 10 „Vnímate obec Skalité ako významné stredisko cestovného ruchu ?“**

Turisti ako aj obyvatelia obce mali odpovedať ako vnímajú Skalité v súvislosti s cestovným ruchom a turizmom.

Graf 5.8 Skalité ako stredisko cestovného ruchu

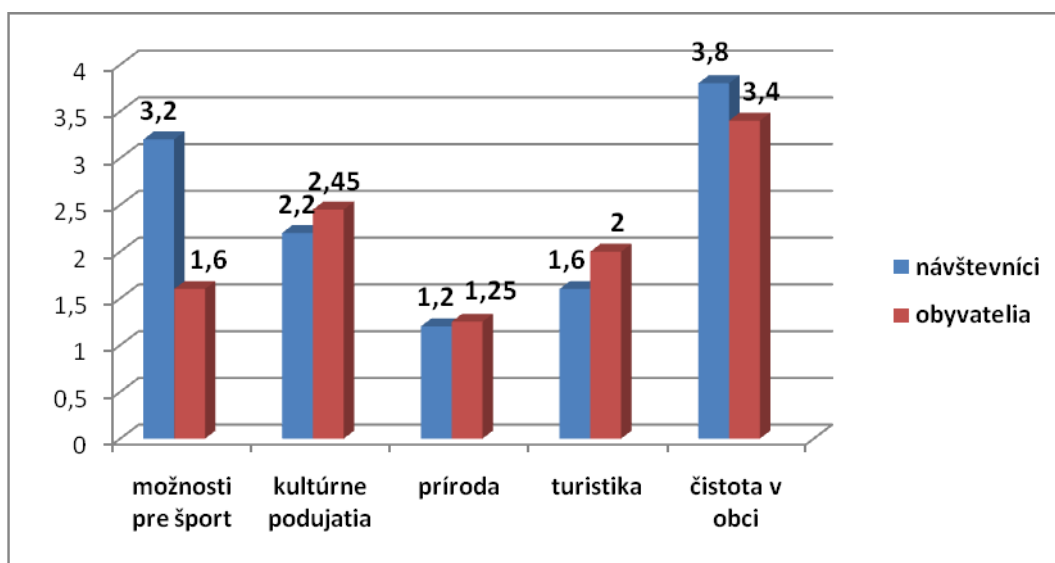
Z grafu môžeme jednoznačne vidieť, že Skalité nie je medzi verejnosťou vnímané ako stredisko cestovného ruchu a turizmu. V minulosti to bol veterný park, ktorý vzbudzoval pozornosť verejnosti no dnes obci chýba akýsi monument alebo atrakcia, ktorá by bola stredobodom pozornosti a vzbudzovala by záujem verejnosti. Tento fakt ide ruka v ruku so slabou marketingovou stratégiou obce a propagáciou aspoň tých miest, atrakcií a udalostí, ktoré v obci v súčasnosti sú a môžu byť lákavé pre turistu. Preto výsledky tejto otázky

nemôžu byť nijak prekvapivé. Ak sa obec pokúsi odstrániť tieto dva negatívne faktory, tak bude mať potenciál stať sa významnejším strediskom cestovného ruchu.

- **Otázka č. 11 „Ako hodnotíte nasledujúce aspekty v obci ? (Škála 1-5, 1-najlepšie, 5-najhoršie)**

Pred respondentmi bola hodnotiaca otázka alebo tzv. batéria. Mali na základe vlastného názoru a skúseností oznámkovať jednotlivé aspekty v obci.

Graf 5.9 Hodnotenie jednotlivých aspektov obce (priemerná známka)

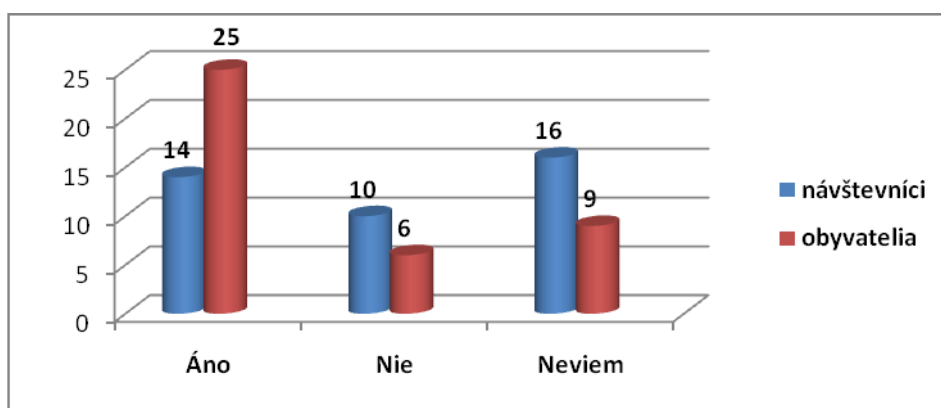
Z grafu vyplýva, že najhoršie hodnotená je čistota v obci ako z pohľadu návštevníka tak z pohľadu obyvateľa obce. Návštevník ju ohodnotil priemernou známkou 3,8 a obyvateľ známkou 3,4. Celkom veľký rozdiel v hodnotení môžeme vidieť medzi návštevníkom a obyvateľom obce pri možnostiach pre šport. Toto opäť vyplýva zrejme z neznalosti a nedostatočnej informovanosti návštevníka o možnostiach pre šport, ktoré sú v Skalitom relatívne bohaté (tenisové kurty, futbalový štadión, hokejbalové ihrisko, ľadová plocha, lyžiarske stredisko a iné), čo vyplýva aj z hodnotenia obyvateľa obce, ktorý tieto možnosti pozná a ohodnotil ich preto priemernou známkou 1,6. Skalité, už ako bolo spomínane, je obec bohatá na kultúrne podujatia o čom svedčí aj celkom priaznivé a podobné hodnotenie oboch skupín známkami 2,2 a 2,45. Skalité má podľa návštevníkov aj obyvateľov krásnu prírodu, ktorú ohodnotili najlepšie v rámci tejto otázky. Tej však uberať na kráse už spomínaná čistota v obci, ktorá má veľké rezervy a hlavne kvôli nej turisti necestujú do obce za prírodou, ako aj vyplynulo z predchádzajúcej otázky. Ak chce obec využiť tento potenciál prírody napr.

rozvojom agroturistiky alebo iných, musí jednoznačne bojovať proti nečistote teda odpadkom, smetiam a nelegálnym skládkam, ktoré sú v obci veľmi časté a odpudzujú určite každého obyvateľa obce a hlavne turistu prichádzajúceho do Skalitého.

- **Otázka č. 12 „Odporučili by ste návštevu svojim známym či rodine ?“**

Opýtaní tak ako turisti tak aj obyvatelia obce mali odpovedať či by na základe vlastných skúsenosti s turizmom v obci odporučili návštevu svojej rodine a známym. Takisto táto otázka môže ukázať spokojnosť turistu s návštevou obce.

Graf 5.1.1 Odporúčenie návštevy obce iným

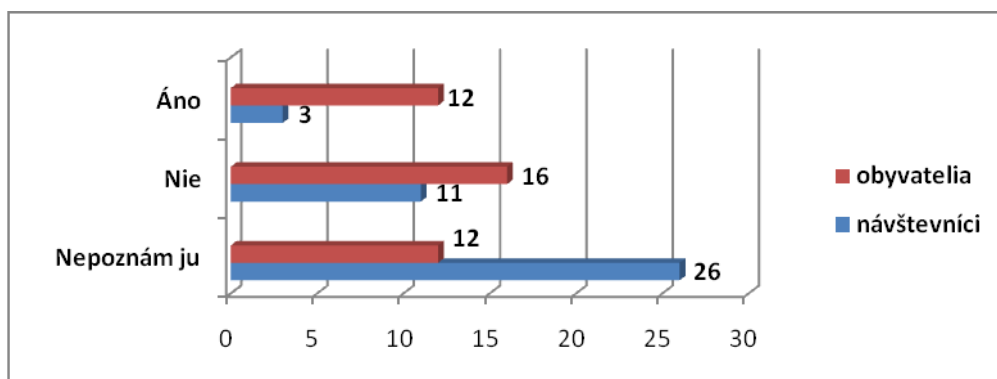

Odpovede u návštevníkov boli viac menej vyrovnané, no väčšina zaujala neutrálny postoj a odpovedala možnosťou neviem. U trvalo žijúcich obyvateľov boli rozdiely väčšie a väčšina by návštevu iným odporučila, konkrétne 25 zo 40. Tento výsledok je pochopiteľný z toho hľadiska, že každý si rád zastáva to svoje a ochotne a rád odporučí návštevu iným s vedomím, že vlastnej obci môže pomôcť a pritiahnuť do nej ľudí.

- **Otázka č. 13 „Navštevujete webovú stránku www.skalite.sk ?“**

Otázka mala analyzovať návštevnosť webovej stránky Skalitého, či ju verejnosť pozná a navštevuje.

Graf 5.1.2 Návštevnosť webstránky www.skalite.sk

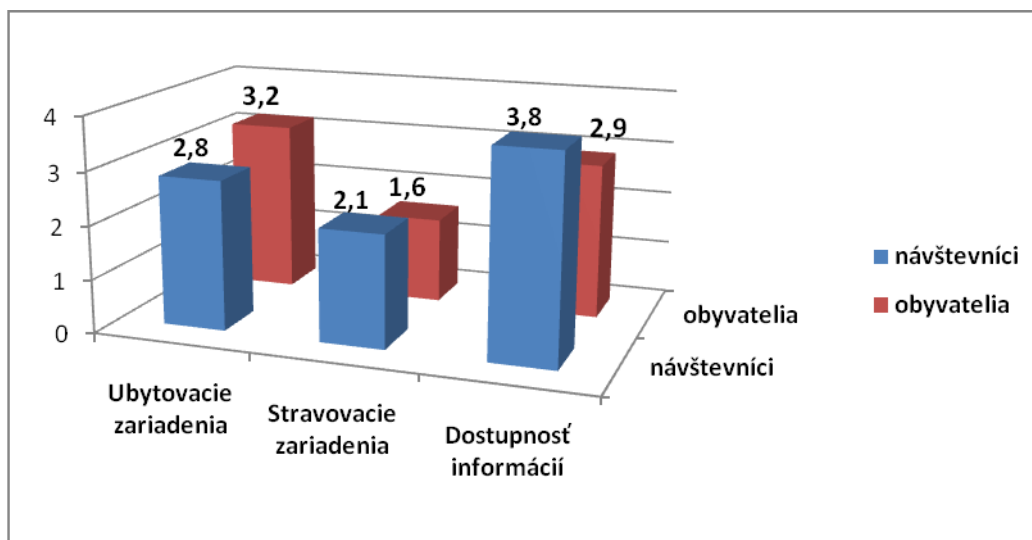

Môžeme vidieť, že až 26 návštevníkov zo 40 stránku vôbec nepozná. Ďalších 11 ju nenavštevuje a len 3 ju navštevujú. Toto je veľmi nepriaznivé číslo vzhľadom na turistický potenciál obce a jej prípadnú snahu rozvoj CR v oblasti. Pri obyvateľoch obce sú výsledky o niečo lepšie no aj tak je 12 vysoké číslo, ktorí stránku nepoznajú. Taký istý počet ľudí z obce stránku navštevuje a až 16 ju nevyužívajú ako nástroj informovanosti.

- **Otázka č. 14 „Ako hodnotíte nasledujúce služby v obci ? (Škála 1-5, 1-najlepšie, 5-najhoršie)“**

Pred respondentmi bola druhá hodnotiacia otázka, tento krát mali oznámkovať na základe vlastných skúseností služby v obci ako sú ubytovacie a stravovacie zariadenia alebo dostupnosť informácií.

Graf 5.1.3 Hodnotenie jednotlivých služieb (priemerná známka)

Najhoršie dopadla kategória dostupnosť informácií, ktorá bola bližšie rozobratá v SWOT analýze ako slabá stránka obce (Marketing a propagácia obce). Dostupnosť informácií zhodnotili o niečo lepšie obyvatelia Skalitého, ktorí majú ľahší prístup k obecným novinám „Spravodaj obce Skalité“ ako turisti z okolia a tak môžu byť relatívne lepšie informovaní. Stravovacie zariadenia dostali najvyššie známky, o čo sa určite veľkou mierou pričínila miestna pizzeria Silvester, ktorá je v regióne známa a obľúbená. Ubytovacie zariadenia boli ohodnotené priemernými známkami ako od turistov tak aj obyvateľov, čo je výsledkom najmä ich úrovne a vybavenosti, ktorá je naozaj priemerná a skôr nízka, a nie kapacít, ktorých je v Skalitom dostatok.

6. Doporučenia

Po vyhodnotení výsledkov prieskumu na vzorke turistov a obyvateľov obce a nadobudnutých informáciách sú navrhnuté nasledovné odporúčania a riešenia problémov.

➤ **Zriadenie Turistického informačného centra (TIC)**

TIC je zariadenie, ktoré poskytuje informácie o všetkých službách súvisiacich s cestovným ruchom v oblasti svojho pôsobenia (obec, mesto, turistický región). V našom prípade pôjde teda o obec, konkrétne obec Skalité. Ako vyplýva aj z výsledkov prieskumu služby spojené s prevádzkovaním TIC sú potrebné pre obec a hlavne jej návštevníkov. Dostupnosť informácií o turistických možnostiach alebo zdroje informácií medzi návštevníkmi hodnotili návštevníci ale aj obyvatelia obce v prieskume negatívne. Potreba vybudovania TIC v Skalitom je obzvlášť významná kvôli jej pohraničnej polohe s Poľskom a blízko susediacim Českom a teda pomerne častou návštevnosťou zahraničných turistov, pre ktorých by toto zariadenie slúžilo. Okrem svojej primárnej úlohy poskytovania informácií o obci by veľkú úlohu zohrávalo aj poskytovanie doplnkových služieb ako napr.:

- **Predaj vstupeniek** – TIC by prevzalo úlohu predaja vstupeniek na rôzne akcie v obci počas roka ako Goralské slávnosti, rockový festival, futbalové zápasy, predaj lyžiarskych lístkov a iné. Túto úlohu doteraz vykonáva miestna knižnica, ktorej by tak odpadla táto zodpovednosť.
- **Zmenáreň** – prevádzkovanie zmenárne je v pohraničnej obci prakticky nevyhnutnosťou. Je možno až neuveriteľné, že v obci doteraz žiadna neexistuje. Jej zriadenie v rámci TIC by bolo určite veľkou pomocou pre miestnych a takisto aj zahraničných turistov, keďže tak v Poľsku, Česku ako aj na Slovensku sú 3 rôzne meny.
- **Kopírovanie** – veľmi praktická služba, ktorú by ocenil určite každý, ktorá zatiaľ v obci chýba ako samostatná služba zameraná na tlač, kopírovanie alebo viazanie dokumentov, fotiek a iných.
- **Predaj suvenírov, propagačných predmetov** – Tento typ služby by okrem obohatenia obecnej kasy, pomohol zviditeľniť a propagovať obec Skalité ako stredisko cestovného ruchu. A to by bola aj najväčšia pridaná hodnota tejto služby.

Návrhom je vybudovanie TIC v priestoroch samotného novo zrekonštruovaného obecného úradu, kde je k dispozícii niekoľko voľných miestností. Hlavné výhody vybudovania TIC v priestoroch obecného úradu:

- Umiestnenie priamo v centre obce
- Úspora nákladov spojených s prípadnou výstavbou novej budovy TIC
- Bezprostredná spolupráca s jednotlivými oddeleniami a zložkami obecného úradu

Vybudovanie turistického informačného centra by obci pomohlo odstrániť alebo aspoň zlepšiť jej slabú stránku a to Marketing a propagácia obce. Tento krok by bol náznakom novej, pružnejšej marketingovej stratégie a bola by zabezpečená lepšia informovanosť občanov a hlavne prichádzajúcich turistov v záujme rozvoja cestovného ruchu v Skalitom.

➤ **Modernizácia lyžiarskeho strediska Skalité – Serafinov**

Už niekoľkokrát bolo spomenuté že lyžiarske centrum v Skalitom sa nerozvíja je zastarané, každým rokom prichádza o lyžiarsku klientelu a hrozí mu zánik. Ak chce obec modernizovať stredisko musí najprv vynaložiť snahu na udržanie si aspoň súčasnej klientely a to spojzdením všetkých troch vlekov ako v minulosti, nie len jedného. To však závisí na vyriešení sporov medzi majiteľom pozemkov a samotnou obcou Skalité. Až po tomto môže obec uvažovať o rozvoji a investíciách do modernizácie strediska. Návrhom na pritiahnutie starých ale aj nových lyžiarov do strediska je:

- Zavedenie elektronických permanentiek (čipových skipasov) a zriadenie turniketového systému
- Vybudovanie Snow – parku so skokmi a prekážkami určený pre mladého lyžiara
- Vybudovanie lyžiarskej škôlky pre najmenších – výstavba malého vleku
- Zväčšenie parkovacích plôch a vybudovanie nových parkovacích miest hlavne v bezprostrednej blízkosti vleku
- Vybudovanie umelého zasnežovania
- Pri úspešných výsledkoch neskoršie zriadenie večerného lyžovania
- Prevádzkovanie SKI – BUSOV z Čadce a Poľska cez víkendy
- Zriadenie lyžiarskeho servisu s požičovňou lyžiarskej výstroje
- Zriadenie nového stravovacieho zariadenia – nielen stánok s občerstvením ako doteraz

➤ **Vybudovanie billboardov a reklám**

V rámci zviditeľnenia obce v regióne je výstavba billboardov a reklamných pútačov určite nevyhnutným krokom. Práve zriadenie týchto reklám na novo vybudovanej diaľnici D3, ktorá má viesť priamo cez Skalité, môže byť v budúcnosti tým správnym krokom ako informovať a pritiahnuť väčšiu masu ľudí do obce. Táto diaľnica bude súčasťou európskej cesty 75 a VI. paneurópskeho dopravného koridoru, spojí krajské mesto Žilinu a hraničný priechod Skalité do Poľska a tak bude táto cesta veľmi frekventovaná. Práve to by mala obec vnímať ako veľkú príležitosť a využiť ju vo svoj prospech. Potrebná by bola reklama s informáciami o lyžiarskom stredisku takisto o turistických trasách v obci.

Z dotazníkového šetrenia vyplynulo, že Skalité nie je vnímané ako významne stredisko cestovného ruchu, tak by tento krok mohol byť riešením tejto situácie a zviditeľnením turistických možností obce.

➤ **Obnova značenia turistických trás**

Turistické značky a informačné tabule slúžiace pre pešiu turistiku sú vo väčšine prípadov v dezolátnom stave. Preto je potrebné aby boli tieto značky odznova vyznačené a informačné tabule o smere a dĺžke trasy zrekonštruované. Práve tabule sú často krát nečitateľné kvôli podliehajúcej korózii alebo sú zničené úplne.

➤ **Podpora agroturistiky**

Práve agroturistika je časť cestovného ruchu alebo zdroj príjmov v oblastiach bez kultúrnych pamiatok (mimo folklór), kde boli ľudia silno ovplyvnený prírodou. Práve takouto oblasťou je aj obec Skalité, čo by mala náležite využiť. Na začiatok by mohla obec hľadať inšpiráciu napr. v susednej obci Čierne, kde existuje farma s koňmi, na ktorých môžu jazdiť turisti alebo uvažovať o vytvorení spolupráce s touto farmou a jej ďalším rozšírením aj do Skalitého.

➤ **Boj proti znečisteniu obce**

Respondenti v prieskume, hodnotili čistotu v obci veľmi negatívne. Obec by sa preto mala zamerať najmä na boj proti nelegálnym skládkam a odstraňovanie odpadkov v prírode.

Na základe výsledkov prieskumu a vlastných skúseností, ako obyvateľa tejto obce, sú toto najdôležitejšie odporúčania a návrhy, ktorých realizácia by vytvorila podmienky pre rast turistického potenciálu obce Skalité a bola riešením analyzovaných problémov.

7. Záver

Cestovný ruch zastáva osobité postavenie a zohráva osobitú úlohu v dedinách, kedy hovoríme o tzv. dedinskom cestovnom ruchu. Pre mnohé dediny, môže byť práve turizmus a cestovný ruch hlavným zdrojom príjmov a hybnou silou ich hospodárenia. Môže vytvárať daňové príjmy obce, prispievať k rozvoju podnikateľských aktivít, k rozvoju infraštruktúry, vytvárať pracovné príležitosti a tým napomáhať rastu ekonomickej úrovne danej obce.

Realizáciou prieskumu a analýzou úrovne rozvinutosti turizmu obce Skalité, bolo zistené, že cestovný ruch nie je hlavným zdrojom príjmov v obci a turizmus ako taký, v nej nezastáva najdôležitejšiu úlohu. Skalité teda nepatrí medzi významné strediská cestovného ruchu, čo vyplynulo aj z výsledkov jednej z otázok dotazníkového šetrenia. No aj napriek tomu Skalité má potenciál pre budúci rozvoj turizmu, pretože má čo ponúknuť návštevníkovi čo vyplýva aj z realizovaného prieskumu. Obec by sa mala primárne zamerať na zlepšenie alebo vytvorenie úplne novej marketingovej stratégie a na modernizáciu zastaraných zariadení, atrakcií, infraštruktúry a iných. Obec by sa mala taktiež zamerať na efektívnejšie čerpanie prostriedkov z verejného sektoru alebo eurofondov najmä teda v oblasti marketingu. Pri takto efektívnejšom hospodárení jej vznikajú reálne šance na úspešný boj najmä s neuspokojivou návštevnosťou, s nedostatočnou informovanosťou turistov alebo nečistotou v obci.

Skalité má produkty, ktoré môže ponúknuť návštevníkovi, no často krát ich nevie predat'. Na základe zistených skutočností boli preto navrhnuté odporúčania, ktoré by mohli viesť k rastu atraktivity skúmaného územia a jeho rozvoji v budúcnosti. Rozvoj cestovného ruchu v Skalitom je taktiež podmienený lepšou spoluprácou s okolitými regiónmi. Zriadenie TIC, modernizácia lyžiarskeho strediska a turistických chodníkov alebo podpora agroturistiky sú len niektoré z riešení rozvoja turizmu Skalitého. Uskutočnením a realizáciou týchto odporúčaní vznikajú obci Skalité väčšie šance na úspešne naplnenie jej turistického potenciálu.

Použitá literatura

Knihy a učebné texty

- [1] COOPER, Chris et al. *Tourism: principles and practice*. 4. edit. Milan: Rotolito Lombarda, 2008. 681 p. ISBN 978-0-273-71126-1.
- [2] DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2007. 208 s. ISBN 80-7168-901-7.
- [3] FINE, Lawrence G. *The SWOT Analysis*. 1. edit. Seattle: CreateSpace, 2009. 78 p. ISBN 978-1449546755.
- [4] GERÁT, Rudolf. a kol. *Skalité – monografia obce*. Čadca: MAGMA, 2005. 215 s. ISBN 80-89172-04-0.
- [5] INDROVÁ, Jarmila. a kol. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. 114 s. ISBN 80-245-0799-4.
- [6] INDROVÁ, Jarmila, Petr HOUŠKA a Zdenka PETRU. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2011. 170 s. ISBN 978-80-245-1766-7.
- [7] KOCÚR, Stanislav a Róbert STENCHLÁK. *Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi....* Čadca: MAGMA, 2001. 63 s. ISBN 80-968592-1-8.
- [8] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 224 + 124 s. na www.grada.cz ISBN 80-247-1014-5.
- [9] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3749-2.
- [10] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

[11] TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

[12] VELIČKA, Jaroslav. *Kysuce*. 2. vyd. Čadca: MAGMA, 2011. 557 s. ISBN 978-80-89172-17-7.

Doplňkové a elektronické zdroje

[13] EKOJET spol. s r.o. *Veterný park Skalité, Zisťovacie konanie – zámer EIA*. Bratislava, 2003. 52 s.

[14] SKALITÉ. *Ski areál*. [online]. Skalité [25.3.2012].

Dostupné z: <http://www.skalite.sk/ski-areal/o-areali>

[15] AZ-EUROPE. *Ubytovanie na Slovensku*. [online]. Az-europe [8.4.2012].

Dostupné z: <http://az-europe.eu/sk/ubytovanie-na-slovensku/c-skalite/penziony/g>

[16] SKALITÉ. *Samospráva obce – úradné dokumenty* [online]. Skalité [21.4.2012].

Dostupné z: <http://www.skalite.sk/samosprava-obce/uradne-dokumenty/all>

[17] Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci. *Obce + miera nezamestnanosti*. 2012

Zoznam skratiek

CR – Cestovný ruch

TIC – Turistické informačné centrum

s.r.o. – Spoločnosť s ručením obmedzeným

SR – Slovenská republika

PL – Poľsko

CZ – Česká republika

LAU – Local Area Units

NUTS - Nomenklatúrne jednotky teritoriálnej štatistiky

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5.2012

.....
Jakub Míkula